

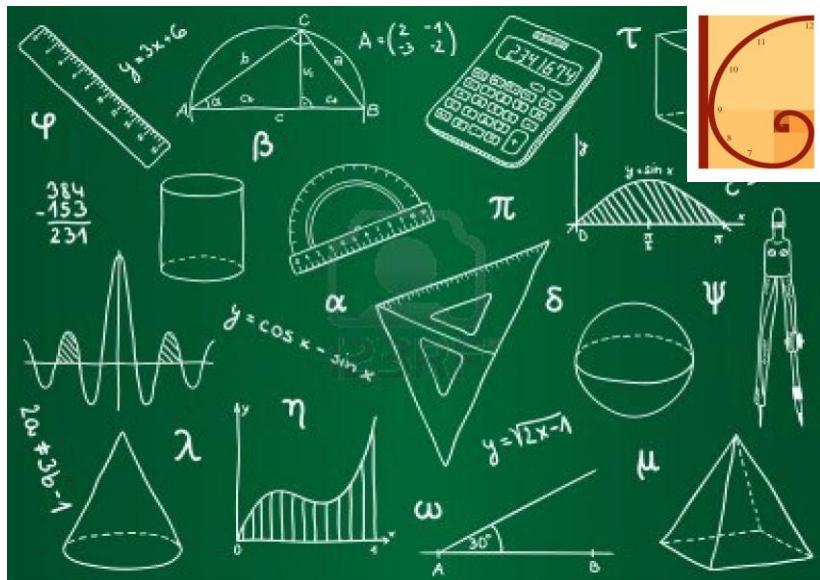
ვლადიმირ კომაროვის თბილისის ფიზიკა-მათემატიკის

№199 საჯარო სკოლა

მ.ჯინჭარაძე

ამოცანათა კრებული მათემატიკაში

V

2016

I გამოვიცეოთ ციფრები

1. ა) $*** - ** = 1$ ბ) $**\cdot * - * = 1$ გ) $1 \cdot \cdot \cdot 1 = 1 \cdot \cdot \cdot 1$
2. ა) $** + * = ** 8$ ბ) $4 \cdot + * 81 = ***0$ გ) $11 \cdot \cdot 2 = 1 \cdot 2$
3. ჩასვით ვარსკვლავების ნაცვლად ციფრები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა:

  - ა) $\frac{+ 5^*}{***0} \quad \text{ბ) } \frac{+ **}{**8} \quad \text{გ) } \frac{- 6^* 5^*}{2856} \quad \text{დ) } \frac{+ 3^* 8^* 6}{804*}$

4. ჩასვით ვარსკვლავების ნაცვლად ციფრები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა:

  - ა) $\frac{+ 52}{+ *6} \quad \text{ბ) } \frac{+ 2^*}{+ 7^*} \quad \text{გ) } \frac{+ 27}{+ ***8} \quad \text{დ) } \frac{+ 4^*}{+ 2^* 2}$

5. $a=5*6+8*2$ გამოსახულებაში ვარსკვლავების ნაცვლად შეიძლება მარტო მიმატების ან გამრავლების ნიშნების ჩასმა. შეიძლება თუ არა a -ს მნიშვნელობა იყოს: ა) 40; ბ) 41
6. $(** + *) (** + *) = ****$ ვარსკვლავების ნაცვლად ჩასვით ციფრები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა, ამასთან გამოიყენეთ არაუმეტეს 4 განსხვავებული ციფრი.
7. აღადგინეთ ჩანაწერი: $1BC+CB1=DDD$. (ერთნაირი ასოებით ერთიდაიგივე ციფრია აღნიშნული).
8. გაშიფრეთ რებუსი $A+BB+A=CCC$ (ერთნაირი ასოებით ერთიდაიგივე ციფრია აღნიშნული)
9. აღადგინეთ ჩანაწერი: $ABBC+CBBA=ABBAB$ (ერთნაირი ასოებით ერთიდაიგივე ციფრია აღნიშნული). რა ციფრს შეესაბამება B ასო?
10. გაშიფრეთ ჩანაწერი: $ABCD+ABCD=CDEBD$ (ერთნაირი ასოებით ერთიდაიგივე ციფრია აღნიშნული).
11. $AA3-A8=495$ გაშიფრეთ რებუსი

12. იპოვეთ გამოსახულების მნიშვნელობა **(ნ·ი·ნ·ო·ე·კ·ა·ლ·ი·კ·ა)** : **(ზ·უ·რ·ა)** თუ განსხვავებულ ასოებს განსხვავებული ციფრები შეესაბამება.

13. მოცემულია ტოლობა:

$$(1*2*3*4*5*6*7*8*9):(ს*ა*მ*ე*ბ*ა) = ტ*ა*ძ*ა*რ*ი$$

აქ ნიშანი * გამრავლებას აღნიშნავს, ერთნაირი ასოებით ერთნაირი ციფრებია დაშიფრული, ხოლო განსხვავებული ასოები განსხვავებულ ციფრებს აღნიშნავენ. რომელი ციფრია „ა“ ასოთი დაშიფრული?

---

14. გლეხმა უნდა გადაიტანოს მდინარეზე მგელი, თხა და კომბოსტო, მაგრამ ნავი ისეთია, რომ მასში ეტევა გლეხი და მასთან ერთად მხოლოდ მგელი, თხა ან კომბოსტო. მაგრამ თუ მგელს და თხას დავტოვებთ გლეხის გარეშე მგელი შეჭამს თხას თუ თხას და კომბოსტოს მაშინ თხა შეჭამს კომბოსტოს, როგორ მოვიქცეთ?

15. რამდენი ისეთი ხუთნიშნა რიცხვის დაწერა შეიძლება, რომელთა ციფრთა ჯამია 2. დაწერეთ ყველა მათგანი.

16. რიცხვებზე შესაძლებლობა გვაქვს ჩავატაროთ შემდეგი ოპერაციები: გავამრავლოთ 2-ზე ან ნებისმიერად გადავა-ადგილოთ ციფრები (მხოლოდ 0-ის დაწერა არ შეგვიძლია პირველ ადგილზე). შესაძლებელია, თუ არა ასეთი ოპერაციების ჩატარებით 1-დან მივიღოთ 74.

17. მასწავლებელმა თქვა: ვინც დაამთავრებს სემესტრს ხუთიანების გარეშე წავა ექსკურსიაზე. კოტებ სემესტრის ბოლოს ინგლისურში გამოყვა ხუთიანი. ნიშნავს თუ არა ეს, რომ კოტე ვერ წავა ექსკურსიაზე ?

18. **თამაში:** დაფაზე წერია რიცხვი 10. ორი მოთამაშიდან თითეული უკვე არსებულ რიცხვს უმატებს 1-ს, 2-ს ან 3-ს. მოგებულია ის ვინც დაფაზე პირველი დაწერს 50-ს.

II ლურ-კენტობა

19. ლური იქნება თუ კენტი: ა) ორი ლური რიცხვის ჯამი?
ბ) ორი კენტი რიცხვის ჯამი? გ) კენტი რაოდენობის ლური რიცხვის ჯამი? დ) სამი კენტი რიცხვის ჯამი? ე) კენტი რაოდენობის კენტი რიცხვების ჯამი? ვ) ლური რაოდენობის კენტი რიცხვების ჯამი?
20. ლური იქნება თუ კენტი: ა) ორი ლური რიცხვის ნამრავლი?
ბ) ორი კენტი რიცხვის ნამრავლი? გ) კენტი და ლური რიცხვის ნამრავლი?
21. შეიძლება თუ არა, რომ სამი ნატურალური რიცხვის ჯამი იყოს ლური, ხოლო მათივე ნამრავლი კენტი
22. შეიძლება თუ არა, რომ ხურდის გარეშე გადავიხადოთ
ა) 20 თეთრი 1; 5 და 10 თეთრიანი შვიდი მონეტით?
ბ) 20 თეთრი 1 და 5 თეთრიანი შვიდი მონეტით?
გ) 25 თეთრი 1 და 5 თეთრიანი რვა მონეტით?
23. შეიძლება თუ არა 1, 2, 3, . . . , 10 ციფრებს შორის "+" და "-" ნიშნების ჩასმა ისე, რომ მიღებული გამოსახულების მნიშვნელობა იყოს ა) 7; ბ) 8?
24. ნიკამ 100 ფურცლიანი წიგნიდან ამოხია რომელილაც 23 ფურცელი და შეაჯამა ყველა ის რიცხვი, რომლებითაც ეს ფურცლებია დანომრილი. აჩვენეთ, რომ მას არ შეეძლო მიეღო ჯამში რიცხვი 2016.

25. კაკლის 8 ხე იზრდება ერთ რიგში. ცნობილია, რომ ორ მეზობელ ხეზე მოსხმული კაკლის რაოდენობა ერთმანეთი-საგან განსხვავდება 1-ით. შეიძლება თუ არა კაკლის სა-ერთო რაოდენობა იყოს 2007?
26. ჭადრაკის დაფაზე 8×8 დაეჭიროთ საღებავი. შეიძლება თუ არა, რომ დასვრილი უჯრების რაოდენობა 17-ით ნაკლები იყოს სუფთა უჯრებზე?
27. შეიძლება თუ არა რომ 5×5 დაფა დაიფაროს 1×2 ზო-მის დომინოს ქვებით?
28. მოლეკულამ მაღაზიაში იყიდა 20 რვეული, 2 სახატავი რვეული, რამოდენიმე ფანქარი 6 ლარად და 20 თეთრად და 4 ლარიანი რამოდენიმე სახაზავი. მას უთხრეს, რომ საღაროში უნდა გადაიხადოს 55 ლარი და 65 თეთრი. მოლეკულამ მოითხოვა თანხის გადათვლა და შეცდომა გამოასწორეს. როგორ მიხვდა მოლეკულა, რომ შეცდომა იყო დაშვებული?
29. მაკამ თქვა, რომ იცის ოთხი ნატურალური რიცხვი, რო-მელთა ჯამიც და ნამრავლიც კენტი რიცხვებია. მართა-ლია თუ არა მაკა?
30. წრიულად ერთმანეთთან შეაერთეს რამოდენიმე კბილანა. შეძლებდნენ თუ არა ისინი ბრუნვას, თუ მათი რაოდენობა იქნება ა) 12; ბ) 13.
31. დაფაზე 25×25 განლაგებულია შაშის 25 ქვა, ამასთან მათი განლაგება სიმეტრიულია დიაგონალის მიმართ. და-ამტკიცეთ, რომ ერთი შაში აუცილებლად დევს დიაგო-ნალზე.

32. ზურამ, ლიკამ, ნინომ და ეკამ ჩაიფიქრა ოთხი მომდევნო ორნიშნა ნატურალური რიცხვი. ამ რიცხვების ბოლო ციფრების ნამრავლი 4-ის ტოლია, ხოლო ამ რიცხვების ციფრთა ჯამი (ყველასი ერთად) 50-ის ტოლია. იპოვეთ ეს რიცხვები.
33. რამდენი ათეული მიიღება თუ 5 ათეულს გავამრავლებთ 2 ათეულზე?
34. მამა 62 წლისაა, შვილი კი 36-ის. ა) რამდენი წელი გა-სულა მას შემდეგ, რაც მამა შვილზე 3-ჯერ უფროსი იყო? ბ) რამდენი წლის იქნებოდა მაშინ მამა? გ) რამდე-ნი წლის იქნებოდა მაშინ შვილი?
35. რიცხვი 7 შვიდჯერ აიღეს თანამამრავლად. იპოვეთ ნამ-რავლის ბოლო ციფრი.
36. $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 500$ ტოლობის მარცხენა ნაწილში ციფ-რებს შორის ჩასვით მიმატების ნიშნები ისე რომ სწორი ტოლობა მიიღოთ.
37. თამაში. ორი მოთამაშე რიგ-რიგობით აფერადებს 9×9 კვადრატული ცხრილის ერთ-ერთ ჰორიზონტალზე ან ვერტიკალზე ნებისმიერი რაოდენობის უჯრებს. წაგებუ-ლია ის ვისაც სვლა არ აქვს.

III ამოცანის ამოსენა პოლოდან

38. ჩაფიქრებულ რიცხვს გამოაკლეს 40, დაუმატეს 150 და მიიღეს 500. რა რიცხვი იყო ჩაფიქრებული
39. ჩაფიქრებულ რიცხვს გამოაკლეს 48, დაუმატეს 162 და მიიღეს 600. რა რიცხვი იყო ჩაფიქრებული

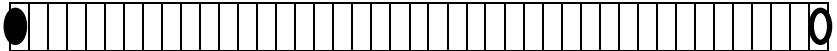
40. ნიკომ ჩაიფიქრა რიცხვი, გაამრავლა 2-ზე, მიუმატა 3 და მიიღო 17. რა რიცხვი ჩაუფიქრებია ნიკოს?
41. გოგამ ჩაიფიქრა რიცხვი, მიუმატა 5, გაყო 3-ზე, გაამრავლა 4 ზე, გამოაკლო 6, გაყო 7-ზე და მიიღო 2. რა რიცხვი ჩაუფიქრებია გოგას?
42. გიომ ჩაიფიქრა რიცხვი, გაამრავლა 5-ზე, შემდეგ მიღებულ რიცხვს გამოაკლო 13, შემდეგ გაამრავლა 143-ზე და ბოლოს მიუმატა 93, მან მიიღო 1094. რა რიცხვი ჩაიფიქრა გიომ?
43. ნიკამ ჩაიფიქრა ნატურალური რიცხვი, გაამრავლა იგი 13-ზე, გადახაზა მიღებული რიცხვის ბოლო ციფრი, ეს რიცხვი გაამრავლა 7-ზე, გადახაზა შედეგის ბოლო ციფრი და მიიღო 21. რა რიცხვი ჩაუფიქრებია ნიკას
44. ქალი აგროვებდა ბალში ვაშლებს. ბალიდან გამოსვლისას, მას მოუწია 4 კარში გამოვლა. თითოეულ მათგანს იცავდა ავი მცველი. თითოეული მათგანი ქალს ართმევდა ვაშლების ნახევარს. ქალმა 5 ვაშლი მიიტანა სახლში. რამდენი ვაშლი მოუგროვებია ქალს სულ?
45. ორი მეკობრე თამაშობდა ოქროს მონეტებზე. თავდაპირველად პირველმა წააგო თავისი მონეტების ნახევარი და გადასცა იგი მეორეს. შემდეგ მეორემ წააგო თავისი მონეტების ნახევარი. საბოლოოდ პირველს აღმოაჩნდა 33 მონეტა, მეორეს 15. რამდენი მონეტა ჰქონდა თითოეულ მათგანს თამაშის დაწყებამდე
46. ასანთის 48 ლერი ალაგია სამ არათანაბარ გროვად. თუ პირველი გროვიდან მეორეში იმდენივე ასანთს გადავდებთ, რამდენიც თავდაპირველად იყო მეორე გროვაში, მეორედან გადავდებთ მესამეში იმდენს, რამდენიც იყო მესამე

გროვაში თავიდან და მესამიდან გადავდებთ პირველში იმ-დენს, რამდენიც იმ მომენტისათვის იყო პირველში, მაშინ სამივე გროვაში მივიღებთ თანაბარი რაოდენობის ლერებს. რამდენი ლერი იყო თავიდან თითოეულ გროვაში?

47. სანდრო წავიდა მაღაზიაში და რძესა და ყველში დახარჯა თავისი თანხის ნახევარი. წიგნების მაღაზიამდე ტაქ-სში გადაიხადა 3 ლარი და იყიდა წიგნი, რომელშიც გადაიხადა დარჩენილი თანხის ნახევარი და კიდევ 1 ლარი. გადათვალა რა დარჩენილი თანხა, მისი ნახევარი დახარჯა რვეულებში, 4 ლარი კი ნაყინში. ამის შემდეგ მას დარჩა 3 ლარი უკან დასაბრუნებლად. რამდენი ლარი ჰქონდა სანდროს თავიდან?
-

48. კვადრატის გვერდებზე აღნიშნეთ 10 წერტილი ისე, რომ თითეულ გვერდზე აღნიშნული იყოს 3 წერტილი.
49. კლასში 21 მოსწავლეა. ცნობილია, რომ ამ კლასში ნებისმიერი ორი გოგო ამავე კლასის განსხვებული რაოდენობის ბიჭთან მეგობრობს. რა უდიდესი რაოდენობის გოგო შეიძლება იყოს ამ კლასში?
50. გვაქს რამდენიმე ერთნაირი კვადრატი, რომელთა კუთხე-ებშიც წერია ნატურალური რიცხვები 1-დან 4-ის ჩათვლით. შესაძლებელია თუ არა კვადრატები დავალაგოთ ერთმანეთზე ისე, რომ თითოეულ კუთხეში ციფრთა ჯამი იყოს 2008-ის ტოლი?
51. ორი გოგო უკრავს გიტარაზე, ერთი კი პიანინზე. რაზე უკრავს ნინიო, თუ ეკა და ლიკა უკრავენ სხვადასხვა ინსტრუმენტებზე, ნინო და ეკაც ასევე?

52. თამაშობს ორი:

მოცემულია 1×30 ცხრილი, რომლის ბოლოებში თითო ქვა დევს. ერთ სვლაზე უფლება გვაქვს ქვა გადავაადგილოთ ერთი ან ორი უჯრით წინ ან უკან (მოწინააღმდეგის ქვაზე გადახტომა აკრძალულია). წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

IV ციფრები, რიცხვები

53. დაწერეთ რიცხვი რომელიც არის 13 ათასეულის, 12 ასეულის და 11 ერთეულის ჯამი.
54. რამდენი ცხრიანია **10000000000000-1** ჩანაწერში?
55. მოცემულ რიცხვში 5946205 ნაშალეთ სამი ციფრი ისე, რომ დარჩენილმა ციფრებმა იმავე თანმიმდევრობით შეადგინოს: ა) უდიდესი რიცხვი; ბ) უმცირესი რიცხვი
56. ორნიშნა რიცხვში 5 ათეულია. ამ რიცხვის ციფრებს შორის ჩაწერეს ნული. რამდენით მეტია მიღებული სამნიშნა რიცხვი მოცემულ ორნიშნა რიცხვზე?
57. დაწერეთ უდიდესი ცხრანიშნა და უმცირესი ცხრანიშნა ნატურალური რიცხვები, რომლებშიც ყველა ციფრი განსხვავებულია და არცერთი არ შეიცავს ნულს. უდიდესს გამოაკელით უმცირესი და იპოვეთ მიღებული რიცხვის ციფრთა ჯამი.
58. მოსწავლემ იმის ნაცვლად, რომ 25 მიემატებინა, უყურადღებობის გამო შეასრულა გამოკლება. რამდენით განსხვავდება მიღებული შედეგი სწორი პასუხისმან?

59. ნატურალური რიცხვის ციფრთა ჯამი მეტია მისი მომ-დევნო ნატურალური რიცხვის ციფრთა ჯამზე. იპოვეთ ამ რიცხვის ბოლო ციფრი
60. იპოვეთ: а) უმცირესი სამნიშნა; ბ) უდიდესი ოთხნიშნა ნატურალური რიცხვი, რომლის ციფრთა ჯამი 17-ით - განსხვავდება მისი მომდევნო ნატურალური რიცხვის ციფ-რთა ჯამისაგან
61. რამდენი სამნიშნა რიცხვის ციფრთა ჯამი არის მეტი ამა-ვე რიცხვის ციფრთა ნამრავლზე? ასუხი დაასაბუთეთ.
62. რამდენჯერ გაიზრდება ორნიშნა რიცხვი, თუ მას მარ-ჯვნივ მივუწერთ იგივე რიცხვს?
63. რამდენჯერ გაიზრდება სამნიშნა რიცხვი, თუ მას მარ-ცხნივ მივუწერთ იგივე რიცხვს?
64. ორი ნატურალური რიცხვის ჯამი 1244-ია. თუ პირველს ბოლოში მივუწერთ 3-ს, ხოლო მეორის ბოლოდან ნავ-შლით 2-ს, მაშინ რიცხვები გათანაბრდებიან. იპოვეთ ეს რიცხვები.
65. რამდენი ორიანია მწკრივშიში 1;2;3...101;102?
66. რამდენი რვიანი შეგვხვდება თუ ჩამოვწერთ ყველა ნატუ-რალურ რიცხვს 1-დან 70-ის ჩათვლით?
67. რამდენი ხუთიანი შეგვხვდება თუ ჩამოვწერთ ყველა ნა-ტურალურ რიცხვს 1-დან 100-ის ჩათვლით?
68. ჭიჭიკია დაიბადა **IXX** საუკუნეში, ხოლო ბიჭიკია **XX**-ში. ერთხელ მათ საერთო დაბადების დღეზე აღმოჩნდა, რომ თითეულის ასაკი დაემთხვა საკუთარი დაბადების წლის ციფრთა ჯამს. რამდენი წელია მათ შორის სხვაობა?
69. ნინოს, ეკას და ლიკას აქვთ ერთნაირი რაოდენობის ბა-რათები. ზურამ ნინოს და ეკას ყველა ბარათზე დაწერა

ერთიდაიგივე ციფრი, ლიკას ყველა ბარათზეც ერთიდაიგივე ციფრი. ყველა ბარათზე დაწერილი ციფრების ნამრავლი 1000000-ის ტოლია. რა ციფრი დააწერა ზურაშლიკას ბარათებს.

---

70. წრეწირზე აღებულია 7 წერტილი. მაქსიმუმ რამდენი განსხვავებული მონაცემის გავლება შეიძლება ამ წერტილებზე
71. რუბიკი ჩეხავს თავის $3 \times 3 \times 3$ -ზე კუბიკს $1 \times 1 \times 1$ ზომის კუბიკებად. რამდენჯერ მოუწევს მას ცულის დარტყმა?
72. კლასში 14 მოსწავლე ინგლისურ ენას სწავლობს, 8-ფრანგულს ხოლო 3 მოსწავლე - ორივე ენას. რამდენი მოსწავლეა კლასში, თუ ცნობილია, რომ ყოველი მოსწავლე ერთ ენას მაინც სწავლობს?
73. ფეხბურთის ტურნირში, რომელშიც ყველა გუნდი ატარებს სხვასთან 1 თამაშს, მოგებაზე - 2 ქულას, ფრეზე - 1 ქულას, წაგებაზე კი 0 ქულას აძლევენ. "დინამო" მოიგო ყველაზე ბევრი მატჩი. შეეძლო მას დაეგროვებინა ყველაზე ცოტა ქულა?
74. შეიძლება თუ არა, რამდენიმე ნატურალური რიცხვის ჯამიც და ნამრავლიც ტოლი იყოს ა) 199? ბ) 999?
75. **თამაშობს ორი:** მოცემულია მართვულია პარალელური ზომებით $4 \times 3 \times 3$, რომელიც აგებულია ერთეულოვანი კუბებისაგან. ერთ სვლაში მოთამაშეს უფლება აქვს გახვრიტოს ნებისმიერი რიგი რომელშიც არის ერთი გაუხვრეტელი კუბი მაინც. წაგებულად ითვლება ის, ვინც სვლას ვერ გააკეთებს.

V პირდება პირპროპროცესიულობა, უკუკროპროცესიულობა

76. 9 ხაჭაპურის დასაცხობად საჭიროა 6 კგ ფქვილი. რამდენი კგ ფქვილი დაჭირდება 12 ხაჭაპურის გამოცხობას?
77. 12 ცალი რვეული ღირს 2 ლარი და 40 თეთერი. რა ღირს 23 ასეთივე რვეული?
78. ოთხ სატვირთო მანქანას ტვირთი გადააქვს 9 საათში. რამდენი მანქანა გადაიტანს იგივე ტვირთს 6 საათში?
79. 2 მუშა სამუშაოს ასრულებს 2 საათში, რა დროში შეასრულებს იგივე სამუშაოს 4 მუშა?
80. 6 მუშა სამუშაოს ასრულებს 8 საათში. რამდენი მუშაა საჭირო რომ იგივე სამუშაო დამთავრდეს 4 საათში?
81. 8 ცხენისთვის დაამზადეს ორი კვირის თივის მარაგი. 2 დღის შემდეგ 2 ცხენი გაყიდეს. რამდენ დღეს ეყოფათ დარჩენილი თივის მარაგი დარჩენილ ცხენებს?
82. 6 ტრაქტორი სამუშაოს 8 დღეში ასრულებს. 4 დღის მუშაობის შემდეგ, ორი ტრაქტორი სხვა ობიექტზე გადაიყვანეს. რამდენ დღეში დაამთავრებს სამუშაოს დარჩენილი ტრაქტორები?
83. 3 მოსწავლე 3 წუთში ამზადებს 3 თვითმფრინავს. რამდენი მოსწავლე დაამზადებს 9 წუთში 9 თვითმფრინავს?
84. ორი მიწისმთხრელი 3 საათში თხრის 3 მეტრ არხს. რამდენი მიწისმთხრელი ამოთხრის 7 საათში 7 მეტრ არხს?
85. 3 სპილო 3 დღეში ჭამს 18 სათლ საკვებს. რამდენი სპილო შეჭამს 7 დღეში 28 სათლ საკვებს?

86. ორი მიწისმთხრელი 3 საათში თხრის 3 მეტრ არჩს. რამდენი მიწისმთხრელი ამოთხრის 5 საათში 5 მეტრ არჩს?
87. პირველი რიცხვის შეფარდება მეორესთან ტოლია 2:3, ხოლო მეორე რიცხვის შეფარდება მესამესთან ტოლია 6:7. რისი ტოლია პირველი რიცხვის შეფარდება მესამესთან?
88. პირველი რიცხვის შეფარდება მეორესთან ტოლია 2:3, ხოლო მეორე რიცხვის შეფარდება მესამესთან ტოლია 4:5. რისი ტოლია პირველი რიცხვის შეფარდება მესამესთან?

-
89. მდინარის ნაპირზე იჯდა სამი მეგობარი და საუბრობდა. მათგან ერთის გვარი მჭედლიძეა, მეორის ხაბაზიშვილი, მესამის დურგლიშვილი. ერთერთის მამა მუშაობს დურგლად, მეორის მჭედლად, მესამის ხაბაზად.
- საინტერესოა თქვა ბავშვმა, რომლის მამაც იყო ხაბაზი, რომ არცერთის მამა არ მუშაობს იმ პროფესიით, რომლიდანაც წარმოიშვა მისი გვარი. მართალი ხარ, დაფიქრების შემდეგ დაეთანხმა დურგლიშვილი. სად მუშაობენ ბიჭების მამები?
90. ერთი დღის განმავლობაში ეკა ორჯერ მეტ დროს უთმობს მეცადინეობას ვიდრე ზურა, ლიკა ორჯერ მეტს ვიდრე ეკა ხოლო ნინო ლიკას დახარჯული დროის 3/4-ს. ჯამში ოთხივე მათგანი მეცადინეობს 20 საათს. რამდენ საათს მეცადინეობს თითეული მათგანი დღეში?
91. სასახლეში ცხოვრობდა ოთხი მხიარული პრინცესა: ნატო, სოფო, დალი და მარი. მათ უყვარდათ სიცილი. მსახურებმა იცოდნენ რამდენს იცინოდა თითოეული ერთ დღე-

- ში. პრინცესები იცინოდნენ 2, 5, 7, 10 წუთს. ნატო ვერ იცინოდა დღეში 2 წუთზე მეტს, მარი იცინოდა 10 წუთი, სოფო იცინოდა დალიზე ნაკლებს. რამდენ ხანს იცინოდა თითოეული გოგონა დღეში?
92. დაფაზე $1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * 9 = 20$ (სიმბოლო $*$ -ის ნაცვლად უცნობი თანმიმდევრობით განლაგებულია სიმბოლოები $+$ და $-$). დაამტკიცეთ, რომ ეს ტოლობა არ შეიძლება იყოს ჭეშმარიტი
93. **თამაშობს ორი:** გვაქვს ქვების ორი გროვა, ერთ გროვაში 10 ქვაა მეორეში 15. ერთ სვლაზე შეიძლება ერთი გროვა მთლიანად გადავყაროთ, ხოლო მეორე გავყოთ ნებისმიერ ორ გროვად. წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

VI დავთვალოთ

94. მაღაზიაში არის 5 განსხვავებული თეფში და 3 განსხვავებული ფინჯანი. რამდენი გზით შეიძლება ვიყიდოთ ფინჯანი თეფშით?
95. მაღაზიაში არის 5 განსხვავებული თეფში, 3 განსხვავებული ფინჯანი და 4 განსხვავებული კოვზი. რამდენი გზით შეიძლება შევიძინოთ კომპლექტი, რომელიც შედგება თითო თეფშის, ფინჯანისა და კოვზისაგან?
96. მაღაზიაში არის 5 თეფში, 3 ფინჯანი და 4 კოვზი. რამდენი გზით შეიძლება შევიძინოთ განსხვავებული დასახელების ორი ნივთი?

97. ერთ-ერთ ქვეყანაში არის სამი ქალაქი A , B და C . A ქალაქიდან B -ში მიდის 6 გზა, ხოლო B -დან C -ში - 4 გზა. რამდენი სხვადასხვა გზით შეიძლება მისვლა A -დან C -ში?
98. ერთ-ერთ ქვეყანაში არის ოთხი ქალაქი A, B, C და D . A ქალაქიდან B -ში მიდის 6 გზა, B -დან C -ში - 4 გზა, ხოლო C -დან D -ში 3 გზა. რამდენი სხვადასხვა გზით შეიძლება მისვლა A -დან D -ში?
99. ერთ-ერთი ქვეყნის ანბანი შედგება სამი ასოსგან A , B და C . ამ ქვეყნაში სიტყვა არის ასოების ნებისმიერი მიმდევრობა, რომელიც შედგება არაუმეტეს 4 ასოსგან. რამდენი სიტყვაა ამ ქვეყნის ენაში?
100. რამდენი ორნიშნა რიცხვი არსებობს? სამნიშნა?
101. რამდენი სამნიშნა რიცხვი არსებობს რომლის შუაციფრი არის 1?
102. რამდენი სამნიშნა რიცხვის ჩაწერა შეიძლება 1; 2; 3; ციფრების საშუალებით, ისე რომ ციფრები არ გამეორდეს? დაწერეთ ყველა მათგანი.
103. რამდენი ოთხნიშნა რიცხვის ჩაწერა შეიძლება 1; 2; 3; 4 ციფრების საშუალებით.
104. რამდენი ხუთნიშნა რიცხვის ჩაწერა შეიძლება 1; 2; 3; 4; 5; 6 ციფრების საშუალებით, ისე რომ ციფრები არ გამეორდეს?
105. რამდენი ოთხნიშნა რიცხვი არსებობს, რომლის ციფრთა ჯამი 4-ის ტოლია?
106. ჯარისკაცები მწყობრში 2-2-ად მიდიოდნენ. ერთერთმა ჯარისკაცმა წინ მიმავალი 4 წყვილი დათვალა, უკან მიმავალი კი 2 წყვილი. რამდენი ჯარისკაცი იყო მწყობრში

107. არდადეგების დამთავრების დროს, ბანაკში ბავშვები ერთმანეთს ემშვიდობებიან და გადაწყვიტეს გაცვალონ სურათები. რამდენი სურათია საჭირო, თუ ბანაკში 50 ბავშვია?

---

108. ჩანს რილია ოთხი ციფრი: 1, 1, 1, 2. ერთ სვლაზე ნება-დართულია ამ ციფრებიდან ნებისმიერ ორს მივუმატოთ 1. შეიძლება თუ არა, რომ რამოდენიმე სვლაში მივიღოთ ოთხი ერთნაირი რიცხვი?

109. წვიმის დროს კატა ზის ოთახში ან სარდაფში. თუ კატა ოთახშია, მაშინ თაგვი სოროშია, ხოლო ყველი დევს მაცივარში. თუ ყველი დევს მაგიდაზე და კატა სარდაფშია, მაშინ თაგვი ოთახშია. ეხლა წვიმს და ყველი დევს მაგიდაზე. სად იქნებიან კატა და თაგვი?

110. ტბაზე გაიფურჩქნა ერთი შროშანი, შემდეგ ყვავილების რაოდენობა ყოველდღე ორმაგდებოდა. მე-20 დღეს მთელი ტბა დაიფარა ყვავილებით. მერამდენე დღეს იქნებოდა ყვავილებით დაფარული ტბის ნახევარი?

111. მართკუთხედის ფორმის ფურცლის ნაჭერს რიგ-რიგობით ზურამ, ნინომ ლიკამ და ეკამ ჩამოაჭრა რაღაც ნაწილი. გაჭრა ხდება სწორ ხაზზე. რა რაოდენობის გვერდების მქონე ფიგურა შეიძლება დარჩეს გაჭრების დამთავრების შემდეგ? აჩვენეთ ყველა შესაძლო შემთხვევა.

112. დაჭერით სამკუთხედი 4 სამკუთხედად ისე რომ, ნებისმიერ სამკუთხედს (ნაჭერს) დანარჩენ სამკუთხედებთან ჰქონდეს საერთო საზღვარი.

113. **თამაში** საჭადრაკო დაფის A1 უჯრაზე დევს ეტლი. ორი მონაცილე რიგ-რიგობით აადგილებს მას ნებისმიერ მანძილზე ან ზევით ან მარჯვნივ. ოგებულია ის ვინც ეტლს პირველი მიიყვანს H8 უჯრაში.

VII მართვულები, პვადრატი

114. მართვულთხედის ერთ-ერთი გვერდი 2-ჯერ მეტია მეორე გვერდზე, ხოლო პერიმეტრი 18 სმ-ია. იპოვეთ მართვულთხედის გვერდები.
115. ორი ტოლი კვადრატი რომელთა პერიმეტრი 12 სმ-ია, მიადგეს ერთმანეთს და მიიღეს მართვულთხედი. იპოვეთ ამ მართვულთხედის პერიმეტრი.
116. რამდენი განსხვავებული მართვულთხედი არსებობს, რომელთა გვერდები ნატურალური რიცხვებით გამოისახება, ხოლო პერიმეტრი 18 სმ-ია.
117. მართვულთხედის ფორმის ფურცელი, რომლის პერიმეტრია 30 სმ, გაჭრეს ორ ნაწილად და მიიღეს მართვულთხედი და კვადრატი. კვადრატის პერიმეტრი ტოლია 16 სმ-ის, იპოვეთ მიღებული მართვულთხედის პერიმეტრი
118. მართვულთხედში, რომლის სიგრძეა სიგრძეა 20 სმ ხოლო სიგანე 10 სმ, ოთხივე კუთხეში ამოჭრეს კვადრატი, რომელთა გვერდები შესაბამისად 2 სმ, 3 სმ, 4 სმ და 5 სმ-ს ტოლია. იპოვეთ მიღებული ფიგურის პერიმეტრი.
119. მონაკვეთებისაგან, რომელთა სიგრძეებია 1 სმ; 2 სმ; 3 სმ; 4 სმ; 5 სმ; 6 სმ; და 7 სმ, ყველა მონაკვეთის გამოყენების დროს მართვული მიღებული ფიგურის პერიმეტრი 17 სმ-ია.

ნებით შეადგინეს ყველა შესაძლო მართვულობები. იპოვეთ მიღებულ მართვულობების ფართობებს შორის უდიდესი.

120. ლიკას და ეკას მისცეს ერთნაირი ზომის თაპახის ფურცელი. ლიკამ გაჭრა ფურცელი და მიიღო ორი ტოლი მართვულობები. ეკამაც იგივე გააკეთა. იპოვეთ თაბახის ფურცლის ფართობი, თუ ლიკას მიერ მიღებული თითოეული მართვითხედის პერიმეტრი 70 სმ-ის ტოლია, ხოლო ეკასი 50 სმ.

121. ხის ფირფიტისგან დამზადებულ მართვულობებს ჩამოაჭრეს ერთი კუთხე რამდენი კუთხე ექნება მიღებულ ფიგურას?

122. შესაძლებელია თუ არა, რომ კვადრატი დავჭრათ
ა) 4, გ) 6, დ) 7, ე) 199 ფალ კვადრატად.

123. კვადრატის ფორმის ფურცელი დაჭრეს 6 კვადრატად. მათგან 5 ერთმანეთის ტოლია, ხოლო მეექვსეს ფართობი 25 სმ²-ის ტოლია. იპოვეთ თავდაპირველი კვადრატის ფართობი.

124. შესაძლებელია თუ არა, რომ მონაკვეთებისაგან, რომელთა სიგრძეებია 1 სმ; 2 სმ; 3 სმ; 4 სმ; ..... 199 სმ; ყველა მონაკვეთის გამოყენებით შევაადგინოთ კვადრატი?(თუ შესაძლებელია მოიყვანეთ მაგალითი)

---

125. რაინდებისა და მატყუარების კუნძულზე მოხვედრილი მოგზაური შეხვდა ოთხ ადამიანს და მათ დაუსვა კითხვა:
"ვინ ხართ თქვენ?". მან მიიღო ასეთი პასუხები:

- I "ჩვენ ყველა მატყუარები ვართ"
- II "ჩვენ შორის ერთი მატყუარაა"

III "ჩვენ შორის ორი მატყუარაა"

IV "მე ერთხელაც არ მითქვამს ტყუილი და არც ახლა
ვიტყუები"

მოგზაური მაშინვე მიხვდა ვინ იყო მეოთხე მაცხოვრებელი.
როგორ გამოიცნო მან ეს?

126. იპოვეთ ყველა იმ რიცხვის ჯამი რომელიც ჩაწერილია
4, 5 და 6 ციფრების გამოყენებით და რიცხვში ციფრები
არ მეორდება.

127. შეიძლება თუ არა ოჯახში ყოველ ბავშვს ყავდეს
იმდენივე ძმა რამდენიც და?

128. მამა 41 წლისაა შვილები კი: 13, 10 და 6 წლისები
არიან, რამდენი წლის შემდეგ გაუტოლდება მამის ასაკი
შვილების წლოვანებათა ჯამს?

129. 8×8 ჭადრაკის ხის დაფას მოპირდაპირე წვეროებში
ამოაჭრეს ორი უჯრა. შეიძლება თუ არა დარჩენილი და-
ფის ნაწილი დაგჭრათ 1×2 ზომის ნაწილებად?

130. **თამაში:** დაფაზე წერია რიცხვი 90. ორი მოთამაში-
დან რიგ-რიგობით აკლებს 1, 2, 3, 4, ან 5-ს. მოგებულია
ის ვინც პირველი მიიღებს 3-ს.

VIII სწორი ტოლობა

131. ხუთი ერთიანით და მოქმედებათა ნიშნებით მიიღეთ
100.

132. დასვით ფრჩხილები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლო-
ბა: $50:5-3\cdot 4+2=102$

133. გამოსახულებაში $4 \cdot 12 + 18 \cdot 6 + 3$ ჩასვით ფრჩხილები ისე, რომ მისი მნიშვნელობა იყოს: а) უდიდესი, ბ) უმცირესი.
134. $1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 = 69$ ტოლობის მარცხენა ნაწილში ციფრებს შორის ჩასვით მიმატების ნიშნები ისე, რომ სწორი ტოლობა მიიღოთ.
135. $1 \ 2 \ 3 \ 4 = 1$ ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები ისე, რომ ტოლობა შესრულდეს.
136. $6 \ 5 \ 4 \ 3 = 218$ ტოლობის მარცხენა ნაწილში ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები ისე, რომ ტოლობა შესრულდეს.
137. დასვით "+" ნიშნები ჩანაწერში $1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 6$ ისე, რომ მივიღოთ 84-ის ტოლი ჯამი.
138. დასვით "+" ნიშნები ჩანაწერში $1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 6$ ისე, რომ მიიღოთ 102-ის ტოლი ჯამი.
139. $1 \ 1 \ 1 \ 2 \ 2 \ 2 \ 3 \ 3 \ 3 = 123$ ტოლობის მარცხენა მხარეს დასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები და ფრჩხილები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა.
140. $8 \ 8 \ 8 \ 8 \ 8 = 80$ ტოლობის მარცხენა მხარეს დასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები და ფრჩხილები ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა.
141. $9 \ 8 \ 7 \ 6 \ 5 \ 4 \ 3 \ 2 \ 1 = 315$ ტოლობის მარცხენა ნაწილში ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები ისე, რომ ტოლობა შესრულდეს.
142. $1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 6 \ 7 \ 8 \ 9 = 3$ ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები ისე, რომ ტოლობა შესრულდეს

143. ნინო, ეკა, ლიკა, ზურა და ლიზი აგროვებდნენ ხილს. სამი მათგანი კრეფდა ვაშლს, ორი მსხალს. ლიზი და ზურა აგროვებდნენ ერთნაირ ხილს, ზურა და ეკა სხვა-დასხვას. რა ხილს კრეფდა თითოეული ბავშვი, თუ ეკა და ნინო აგროვებდნენ სხვადასხვა ხილს?
144. ბაყაყი ხვდება მეგობრებს. მელა მივიდა დათვზე ადრე, მგელი კურდლელზე გვიან, დათვი კურდლელზე ადრე, ყვაყი მგელზე გვიან. რა თანმიმდევრობით მივიდნენ სტუმრები?
145. დარაჯი კვირაში 3 დღე მუშაობს 4 დღე ისვენებს
ა) რა უდიდესი ბ) რა უმცირესი დასვენების დღე შეიძლება ჰქონდეს დარაჯს მაისის თვეში? 2015 წლის განმავლობაში?
146. ბიჭს ყავს იმდენივე და, რამდენიც ძმა. მის დას კი ორჯერ ნაკლები და, ვიდრე ძმა. რამდენი ბიჭი და რამდენი გოგოა ამ ოჯახში?
147. რამდენი დიდიბებიები და დიდიბაბუები ჰყავდათ თქვენს დიდბებიებსა და დიდბაბუებს ერთად
148. **თამაში.** ერთ კალათაში 15 ვაშლია, მეორეში 20. ორი მონაწილე რიგ-რიგობით იღებს ნებისმიერი რაოდენობის ვაშლს ერთ-ერთი ყუთიდან. წაგებულია ის ვისაც სვლა არ აქვს.

IX სიმრავლეები, ეილერის წირვები

149. კლასში 25 მოსწავლეა. მათგან 15 მოსწავლე მათემატიკის წრეზე დადის, 11 ფიზიკის, 5 არც მათემატიკის

არც ფიზიკის. რამდენი მოსწავლე დადის როგორც მათე-
მატიკის ასევე ფიზიკის წრეზე ?

150. სოფელში ყველა ოჯახში ჰყავთ ძროხა, ცხენი ან
ორივე, ამასთან 20 ოჯახში ძროხაა, 25 ოჯახში ცხენი
და 15 ოჯახში ორივე. რამდენი ოჯახია სოფელში?
151. მხატვარმა გუდიაშვილმა ერთ თვეში დახატა 42 სუ-
რათი. მათ შორის 17 სურათზე ტყეა, 29-ზე მდინარე,
და 13-ზე ორივე, დანარჩენებზე კი "ვერ გაიგებ რა".
რამდენ სურათზეა "ვერ გაიგებ რა"?
152. კლასში 25 მოსწავლიდან კითხვა იცის 12-მა, თვლა
8-მ; წერა 9-მ, კითხვა და წერა 4-მა, კითხვა და თვლა
5-მა, წერა და თვლა 3-მა, წერა, კითხვა და თვლა 2-მა.
რამდენმა მოსწავლემ ვერ ისწავლა ვერაფერი დღემდე?
153. პირველკლასელებს დაურიგეს კითხვის სასწავლო ბა-
რათები, ზოგიერთზე დაწერილია "მა"; დანარჩენებზე კი
"ნია". ყველა მოსწავლემ აიღო 3 ბარათი და დაიწყო
სიტყვების შედგენა. აღმოჩნდა, რომ 13 ბავშვს შეუძლია
შეადგინოს სიტყვა "მამა", 15 ბავშვს სიტყვა "ნიანია" (ძი-
ძა) და 20 ბავშვს შეუძლია შეადგინოს სიტყვა "მანია".
რამდენმა პირველკლასელმა მიიღო სამი ერთნაირი ბარა-
თი?
154. ფირმაში მუშაობს 56 ადამიანი, ყველა ან ჭკვიანია ან
შრომისმოყვარე, ან უფროსი (შეიძლება იყოს რამდენიმე
ერთად) ჭკვიანი ადამიანი ფირმაში 22-ია, მათ შორის 9
უფროსია, შრომისმოყვარეა 25, მათ შორის 10 უფროსია
(10 უფროსიდან ორი ჭკვიანიცაა). ექვსი ადამიანი ჭკვია-
ნია და შრომისმოყვარეა. რამდენი უფროსია ფირმაში?

155. ჯგუფში, სადაც 50 ბავშვია, რამოდენიმემ იცის ყველა ასო, "რ"-ს გარდა, რომელსაც უბრალოდ ტოვებენ წერის დროს, დანარჩენებმა იციან ყველა ასო, "კ"-ს გარდა, რომელსაც ტოვებენ წერის დროს. ერთხელ მასწავლებელმა სთხოვა 10 მოსწავლეს სიტყვა "კატ"-ის დაწერა, 18 მოსწავლეს სიტყვა "როტ"-ის დაწერა, დანარჩენებს სიტყვა "კროტ"-ის დაწერა. შედეგად სიტყვა "როტ" და "კოტ" დაიწერა 15-15 ჯერ ხოლო სიტყვა "კატ" არ დაიწერა. რამდენმა ბავშვმა დაწერა თავისი სიტყვა სწორად?
156. სადილის დროს 100-მა ბავშვმა დალია კომპოტი, 50-მა შეჭამა სუპი, და 45-მ კატლეტი. ყველამ ჭამა რაღაცა მაინც, ნახევარს უჭამია 2 კერძი და ყოველ მესამეს უჭამია მთლიანად სადილი. რამდენი ბავშვი მოვიდა სადილზე?
157. ძალლების გამოფენაზე მიიყვანეს 101 ნაგაზი. მათგან 56-ს შავი ლაქა მხოლოდ მარცხენა ყურზე ჰქონდა, 15-ს კი მხოლოდ მარჯვენა ყურზე. 29 ძალლი კი საერთოდ თეთრყურა იყო. რამდენ ძალლს ჰქონდა შავი ლაქა ორივე ყურზე?
158. სილამაზის კონკურსზე მონაწილე 50 გოგონადან, რომლებიც ერთ რიგში იდგნენ, ბაჩანას მოეწონა ყოველი მესამე, ირაკლის ყოველი მეოთხე ხოლო ოთარის ყოველი მეხუთე. რამდენი გოგო არ მოეწონა არცერთ მათგანს?
-
159. გვაქვს სამი ყუთი. ერთში ორი თეთრი ბურთია, მეორეში ორი შავი, მესამეში თეთრი და შავი. ყუთებს აქვთ წარწერები: "ორი თეთრი", "ორი შავი", "თეთრი და შავი". ცნობილია რომ არცერთი წარწერა არაა სწორი.

რომელიმე ყუთიდან უნდა ამოვილოთ ერთი ბურთი და დავადგინოთ, რომელ ყუთში რა ფერის ბურთებია. რომელი ყუთიდან უნდა ამოვილოთ ბურთი?

160. $1 \cdot 1 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 1 = 10$ ტოლობის მარცხენა მხარეს დასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები და ფრჩხილები ისე რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა.

161. რამდენი ორნიშნა რიცხვი არსებობს რომლის ორივე ციფრი განსხვავებული კენტი ციფრებია?

162. ქალაქში ცხოვრობს 19 ჩინელი. ყველა ჩინელს აქვს საჟაერო ბუშტი: ერთი ნითელი, ერთი ლურჯი და ერთიც მწვანე. დროდადრო მათ შეუძლიათ თითო-თითო ბუშტი ერთმანეთს გაუცვალონ. შესაძლებელია თუ არა, რომ თითოეულ ჩინელს აღმოაჩნდეს მხოლოდ ერთი ფერის ბუშტი?

163. მართკუთხედს, რომლის პერიმეტრი 26 სმ-ია, მიადგეს მეორე მართკუთხედი და მიიღეს 64 სმ² ფართობის მქონე კვადრატი. იპოვეთ მეორე მართკუთხედის პერიმეტრი.

164. **თამაშობს ორი:** მოცემულია უჯრებიანი 10×10 დაფა. ერთ სვლაში ნებადართულია დავფაროთ დომინოთი ნებისმიერი ორი მეზობელი უჯრა (ანუ 1×2 მართკუთხედი). წაგებულად ითვლება ის, ვინც სვლას ვერ გააკეთებს.

X ბოლო ციფრი

165. იპოვეთ $17 \cdot 18 \cdot 19 \cdot 36 \cdot 44$ ნამრავლის ბოლო ციფრი

166. რა ციფრით ბოლოვდება შემდეგი $199 \cdot 197 \cdot 195 + 192 \cdot 193 \cdot 194$ გამოსახულების მნიშვნელობა?

167. რა ციფრით ბოლოვდება პირველი ცხრა ნატურალუ-
რი რიცხვის ნამრავლი?
168. იპოვეთ პირველ ასეულში 7-ით დაბოლოებული
რიცხვების ნამრავლის ბოლო ციფრი
169. რა ციფრით შეიძლება დამთავრდეს ხუთი მომდევნო
ნატურალური რიცხვის ნამრავლი?
170. რა ციფრით შეიძლება დამთავრდეს ოთხი მომდევნო
ნატურალური რიცხვის ნამრავლი?
171. რა ციფრით შეიძლება დამთავრდეს ორი მომდევნო
ნატურალური რიცხვის ნამრავლი ?
172. პირველ ასი ნატურალურ რიცხვებიდან წაშალეს 5-ის
ჯერადი რიცხვები, ხოლო დარჩენილები ერთმანეთზე გა-
დამრავლეს. იპოვეთ ნამრავლის ბოლო ციფრი.
173. ლიკამ დაფაზე დაწერა 1-დან 100-მდე ნატურალური
რიცხვები. ეკამ ამ რიცხვებს ქვევით მიუწერა მათი ციფ-
რთა ჯამი. ნინომ გადამრავლა ეკას მიერ დაწერილი
რიცხვები. ზურამ ნინოს მიერ მიღებულ რიცხვში წაშალა
ყველა ნული. იპოვეთ დარჩენილი რიცხვის ბოლო ციფრი.
174. მაკა ბაქიაობდა რიცხვების ზეპირად გამრავლების
უნარით. ამის შესამოწმებლად ლევანმა შესთავაზა დაწე-
რა რაიმე რიცხვი, გაემრავლებინა მისი ციფრები და ეთ-
ქვა შედეგი. "2310" რიცხვის დაწერისთანავე წამოიყვირა
მაკამ. "შეუძლებელია" უპასუხა ლევანმა. როგორ იპოვა
შეცდომა მან, როცა არ იცოდა საწყისი რიცხვი?
175. რა ციფრით ბოლოვდება პირველი 17 ნატურალური
რიცხვის ჯამი?
176. რა ციფრით ბოლოვდება პირველი ასი კუნტი ნატუ-
რალური რიცხვის ჯამის ციფრითა ჯამი?

177. რა ციფრით შეიძლება დამთავრდეს ნატურალური რიცხვის კვადრატი ?
178. რა ციფრით დამთავრდება 17-დან 57-ის ჩათვლით, ნატურალური რიცხვების კვადრატების ჯამი?
179. შეიძლება თუ არა წრენირზე ავილოთ რამოდენიმე წერტილი ისე, რომ ყველა იმ მონაკვეთის რაოდენობა, რომელთა ბოლოები ამ წერტილებშია იყოს 987654-ის ტოლი ?
180. შეიძლება თუ არა ფეხბურთის ჩემპიონატში ერთ წრეში (ყველა ყველას ხვდება მხოლოდ ერთჯერ) ჩატარებული მატჩების რაოდენობა ტოლი იყოს 1042-ის?

-
181. არის ორი კუნძული. ერთზე ცხოვრობენ მხოლოდ მატყუარები, მეორეზე მხოლოდ მართლები. ეს კუნძულები ახლოსაა ერთმანეთთან და მათ მაცხოვრებლებს სავაჭრო ურთიერთობა აქვთ დამყარებული. აქედან გამომდინარე, იმ კუნძულზე სადაც მატყუარები ცხოვრობენ, შეიძლება შექვდეთ მართლის მთქმელს და პირიქით. ამასთან ცნობილია რომ მატყუარა ყველგან იტყუება, ხოლო მართლისმთქმელი ყველგან მართალს ამბობს. მეზღვაურს დაავალეს, რომ მისულიყო ერთ-ერთ კუნძულზე და პირველივე შემხვედრისთვის დაესვა ერთი კითხვა რის შედეგადაც უნდა მიხვედრილიყო რომელ კუნძულზე აღმოჩნდა. მეზღვაურმა დასვა ასეთი კითხვა: "თქვენ ამ კუნძულზე ცხოვრობთ?" როგორ მიხვდება მეზღვაური რომელ კუნძულზეა?

182. მოცემულია 6-ციფრა ტელეფონისნომერი. რამდენი 7-ციფრა ნომრიდანაა შესაძლებელი მივიღოთ ეს ნომერი ერთი ციფრის წაშლით?
183. დასვით "+" ნიშნები ჩანაწერში 1 2 3 4 5 6 7 8 9 ისე რომ მიიღოთ 171-ის ტოლი ჯამი.
184. გვაქვს 9 საზამთრო, რომელთა მასებია: 1 კგ; 2 კგ; 3 კგ; 4 კგ; 5 კგ; 6 კგ; 7 კგ; 8 კგ; 9 კგ; გაუნაწილეთ ისინი 5 კაცს ისე, რომ არცერთი მათგანი არ გაჭრათ
185. **თამაში.** მართვულხედის ფორმის ფურცელზე ორი მო-თამაშე ხაზავს ერთი და იგივე ზომის წრეებს ისე, რომ ამ წრეებმა ერთმანეთი არ გადაფარონ. წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

XI ლოგიკა

186. სამ ყუთში აწყვია ბურთულები: ერთში შავი, მეორეში წითელი და მესამეში თეთრი. თითოეული ყუთი იმავე ფერისაა რა ფერის ბურთულებიც არის მასში. ვიღაცამ ისე გადაალაგა ბურთულები, რომ არცერთი ყუთის ფერი ალარ ემთხვევა მასში მოთავსებული ბურთულების ფერს. როცა შავი ყუთი გახსნეს, მასში წითელი ფერის ბურთულები აღმოჩნდა. რა ფერის ყუთშია შავი ბურთულები?
187. ბიჭუნამ კარლსონს დაუმალა მურაბის ქილა სამი სხვადასხვა ფერის ყუთიდან ერთერთში. ყუთებს ბიჭუნამ გაუკეთა წარწერები, წითელს: "აქ არ არის მურაბა"; ლურჯს: "მურაბა აქაა"; მწვანეს: "მურაბა ლურჯ ყუთ-

შია". მხოლოდ ერთი წარწერაა სწორი. რომელ ყუთში დამალა ბიჭუნამ მურაბა?

188. სახლში, რომელშიც ცხოვრობდნენ მხოლოდ ოჯახები ცოლ-ქმრითა და შვილებით, დაიწყო მოსახლეობის აღნერა. ადამიანმა, რომელიც აწარმოებდა მოსახლეობის აღნერას ანგარიშში მიუთითა, რომ "სახლში უფროსი უფრო ბევრია, ვიდრე ბავშვი, ყველა ბიჭს ჰყავს და. ბიჭები მეტია, ვიდრე გოგოები. უშვილო ოჯახები არ არის." ეს ანგარიში არ იყო სწორი და რატომ?

189. 2 სიკვდილისჯილ ბრძენს მისცეს გადარჩენის შანსი, ჯალათმა ორივეს დასანახად აიღო ორი თეთრი და ერთი შავი ქუდი და გაიყვანა ისინი ბნელ ოთახში, ორივეს დაახურა ქუდი და უთხრა, როცა გარეთ გაგიყვანთ, ის გადარჩება რომელიც პირველი გამოიცნობს რა ფერის ქუდი ახურავს (ერთდროულად გამოცნობის შემთხვევაში ორივე გადარჩება). როცა გარეთ გავიდნენ დააყენეს ერთმანეთის პირდაპირ, რა შემთხვევაში გადარჩება ორივე ბრძენი?

190. კუნძულზე ცხოვრობენ რაინდები და მატყუარები, რაინდები არასოდეს იტყუებიან და მატყუარები არასოდეს ამბობენ სიმართლეს. ადამიანმა თქვა: "მე მატყუარა ვარ", შეიძლება ეს ადამიანი იყოს მოცემული კუნძულის მცხოვრები?

ზემოთ აღნერილი კუნძულის მოსახლეობა შეკრებილია მოედანზე და ყველამ თქვა "ყველანი მატყუარები ხართ", რამდენი რაინდია მოედანზე?

191. კუნძულზე ცხოვრობენ რაინდები და მატყუარები. რაინდები ლაპარაკობენ მხოლოდ სიმართლეს, ხოლო მატყუარები მუდამ იტყუებიან.
- ა) მგზავრი შეხვდა სამ კუნძულელს და თითოეულს ჰკითხა: "რამდენი რაინდია შენს თანამგზავრებში?" პირველმა უპასუხა "არცერთი", მეორემ უპასუხა "ერთი". ვინ იყო მესამე კაცი?
- ბ) რაინდებისა და მატყუარების კუნძულზე ჩავიდა მოგზაური და დაიქირავა გიდი. მოგზაურმა დაინახა ადგილობრივი მაცხოვრებელი და გიდს სთხოვა: "მიდი და კითხე მას: რაინდია იგი თუ მატყუარა?" მალე დაბრუნდა გიდი და თქვა: "ამ ადამიანმა თქვა, რომ იგი მატყუარა". ვინ იყო გიდი, რაინდი თუ მატყუარა?
192. დათო ყოველთვის ამბობს სიმართლეს და ვასო ყოველთვის იტყუება. რა კითხვა უნდა დავუსვათ მათ, რომ კითხვაზე ერთნაირი პასუხი გაგვცენ (ორივემ გვიპასუხოს "კი" ან "არა")?
193. წრეზე სხედან რაინდები და მატყუარები სულ 12 კაცი. ყველა მათგანმა გააკეთა განცხადება: "ყველა, გარდა შესაძლებელია, ჩემი და ჩემი მეზობლებისა მატყუარაა". რამდენი რაინდი ზის მაგიდის გარშემო თუ ცნობილია, რომ მატყუარები ყოველთვის იტყუებიან და რაინდები ყოველთვის სიმართლეს ლაპარაკობენ
194. ფინჯანში, ჭიქაში, დოქში და ქილაში არის რძე, ლიმონათი, ბურახი და წყალი. ცნობილია, რომ წყალი და რძე არ არის ფინჯანში; ჭურჭელი ლიმონათით დგას დოქსა და ბურახის ჭურჭელს შორის; ქილაში არც ლიმონათი და არც წყალია; ჭიქა დგას ქილასა და რძის

ჭურჭელთან. რომელ ჭურჭელში ასხია თითოეული სითხე?

195. ერთ ქარსანაში მუშაობს სამი მეგობარი: მეთუნუქე, მჭედელი და შემდუღებელი. მათი გვარებია ბუაძე, ვაშაძე და ლაბაძე. მეთუნუქეს არ ყავს არც ძმა და არც და, იგი მეგობრებში ყველაზე პატარაა. ლაბაძე მჭედელზე უფროსია და დაქორწინებულია ბუაძის დაზე. დაასახე-ლეთ მეთუნუქეს, მჭედელის და შემდუღებლის გვარები.
196. ერთხელ კიბეზე იპოვეს უცნაური რვეული. მასში ეწე-რა ასი წინადადება:
1. "ამ რვეულში ზუსტად ერთი მცდარი წინადადებაა"
  2. "ამ რვეულში ზუსტად ორი მცდარი წინადადებაა"
- .....
100. "ამ რვეულში ზუსტად ასი მცდარი წინადადებაა"
- არის თუ არა ამ წინადადებებს შორის ჭეშმარიტი წინა-დადებები და თუ არის რომლებია ისინი?

-
197. კლასში ყველა გატაცებულია მათემატიკით ან ფიზი-კით. რამდენი მოსწავლეა კლასში, თუ მათემატიკით გა-ტაცებულია 15 მოსწავლე, ფიზიკით 20, მათემატიკით და ფიზიკით 10?
198. 2016-2015+2014-...+2-1 იპოვეთ გამოსახულების მნიშვნელობა.
199. ქვეყანაში 9 ქალაქია, თითოეული შეერთებულია ავია-საზით. სულ რამდენი ავიახაზია ქვეყანაში?
200. ეკამ მართვულთხედის ფორმის ხის ფირფიტას ამოჭრა ოთხივე კუთხეში მცირე ზომის მართვულთხედები ისე, რომ

მიეღო ჯვარის მქონე ფიგურა. იპოვეთ ამ ფიგურის პერიმეტრი თუ საწყისი ფირფიტის პერიმეტრი იყო 27 სმ.

201. **თამაში:** წრენირზე აღბულია 20 ნერტილი. ორნი რიგ-რიგობით აერთებენ მონაკვეთებით ისე, რომ მონაკვეთებმა ერთმანეტი არ გადაკვეთონ. წაგებულია ის, ვინც სვლას ვერ გააკეთებს.

XII ტურნირები

202. ტურნირში 5 მოჭადრაკე მონაწილეობდა. თითოეულმა დანარჩენებთან ითამაშა სათითაო პარტია. რამდენი პარტია ჩატარდა სულ?
203. ტურნირში 20 მოჭადრაკე მონაწილეობდა. თითოეულმა დანარჩენებთან ითამაშა სათითაო პარტია. რამდენი პარტია ჩატარდა სულ?
204. ანა, გიორგი და ვასო ჭადრაკს თამაშობდნენ. თითოეულმა 10 პარტია ითამაშა ა) სულ რამდენი პარტია გაითამაშეს? ბ) შესაძლებელია თუ არა, რომ ანას გიორგის-თან უფრო მეტი პარტია ეთამაშა ვიდრე ვასოსთან?
205. ა) 16-მა გუნდმა ითამაშა ტურნირი ოლიმპიური სისტემით (ხვდება ორი გუნდი, მოგებული აგრძელებს თამაშს, წაგებული ვარდება). რამდენი მატჩი გაიმართა სულ?
- ბ) რამდენი მატჩი გაიმართებოდა ტურნირი წრიული სისტემით რომ ჩატარებულიყო (ყველა გუნდი ეთამაშება ყველას ერთხელ)?

206. იტალიის სერია "A"-ში 12 გუნდი თამაშობს. ჩემპიონატი ტარდება ორ წრედ (თითოეული გუნდი ორჯერ ხვდება მეტოქეს) რამდენი თამაში უნდა ჩატარდეს სულ?
207. ტურნირში 10 მოჭადრაკე მონაწილეობდა. თითოეულმა დანარჩენებთან უნდა ეთამაშა სათითაო პარტია. პირველი ტურის შემდეგ ტურნირს გამოაკლდა ორი მონაწილე რომელთაც ერთმანეთთან არ უთამაშიათ. რამდენი პარტია ჩატარდა სულ?
208. ჭადრაკის ტურნირში წრიული სისტემით მონაწილეობს შვიდი მოსწავლე. ცნობილია, რომ მიშიკომ ითამაშა ექცსი პარტია. ვანომ ხუთი, გიორგიმ და დიმამ სამი, ილიამ და ზურამ ორ-ორი, ვახომ ერთი. ვის ეთამაშა გიორგი?
209. ნიკა, სანდრო და ზურა გუნდაობდნენ. პირველი გუნდა ისროლა სანდრომ, შემდეგ ყოველი მოხვედრილი გუნდის საპასუხოდ ნიკამ ისროლა 6 გუნდა, ზურამ 5, სანდრომ 4. რამდენიმე ხნის შემდეგ თამაში დამთავრდა. დათვალეთ ვის რამდენი გუნდა მოხვდა, თუ მიზანს სულ 13 გუნდა ასცდა.
210. საფეხბურთო ტურნირში მონაწილეობს 10 გუნდი. მოგებისას გუნდს ეწერება 3 ქულა, ფრე 1 ქულა, წაგება 0 ქულა. ტურნირი ტარდება ორ წრედ სახლში და სტუმრად. ა) რა უდიდესი, ბ) რა უმცირესი მნიშვნელობა შეიძლება მიიღოს ყველა გუნდის მიერ დაგროვილ ქულათა ჯამმა?
211. საფეხბურთო გუნდმა ჩატარა 31 მატჩი, აქედან 7 დამთავრა ფრედ. ამასთან, გუნდმა სულ 64 ქულა დააგ-

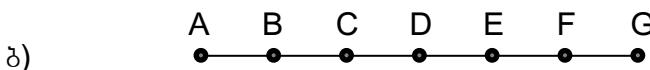
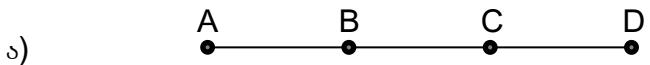
როვა(მოგება-3 ქულა, ფრე-1 ქულა და წაგება 0 ქულა0). რამდენი მატჩი წააგო გუნდმა?

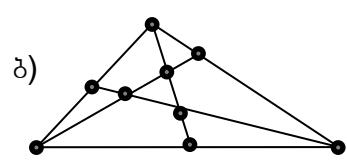
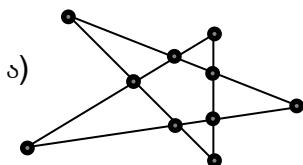
212. წერტილზე განლაგებულია 20 წერტილი. რამდენი განსხვავებული მონაკვეთი არსებობს რომელთა ბოლოები ამ წერტილებშია?
213. მოლეკულა დაფაზე ერთ რიგში წერს ნატურალურ რიცხვებს შემდეგი წესით: ჯერ წერს ერთიანს, მერე ორ ორიანს, მერე სამ სამიანს და ა.შ. 1223334444..... (მაგალითად რიცხვი 12 დაწერა 12-ჯერ). რა ციფრი დგას ამ რიგში 199-ე ადგილზე?
214. პავლემ გაიღვიძა 7 სთ-სა და 10 წთ-ზე, მას ეძინა 8 სთ და 8 წთ. რომელ საათზე დაიძინა პავლემ?
215. ნინო, ეკა, ლიკა და ზურა დგანან ერთ რიგში. მათ სხვადასხვა ფერის მაისურები აცვიათ. წითელმაისურიანი დგას მწვანემაისურიანსა და ცისფერმაისურიანს შორის. ყვითელმაისურიანის მარჯვნივ დგას ლიკა. ზურა დგას უფრო მარჯვნივ, ვიდრე ნინო და უფრო მარჯვნივ ვიდრე ლიკა. ნინო არ დგას ნაპირში. ცისფერმაისურიანი არ დგას ყვითლმაისურიანის გვერდით. რა თანმიმდევრობით დგანან ისნი და რა ფერის მაისური აცვია თითოეულ მათგანს?
216. თამაშობს ორი: მოცემულია დაფა ზომით 10×12 -ზე. ერთ სვლაზე შეიძლება ამოვშალოთ ნებისმიერი ჰორიზონტალური ან ვერტიკალური ხაზი, თუ მასში ერთი მაინც ამოუშლელი კვადრატია. წააგებს ის, ვისაც სვლა არ აქვს.

XIII დათვალიერ მოცემულ ნახაზე

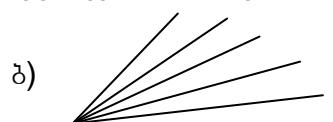
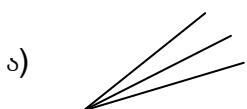
217. დათვალიერ მოცემულ ნახაზზე მონაკვეთების რაოდენობა:

218. დათვალიერ მოცემულ ნახაზზე მონაკვეთების რაოდენობა

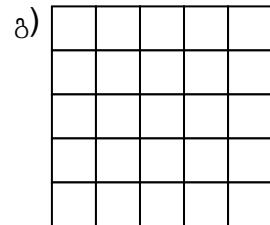
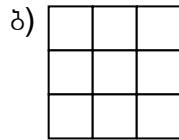
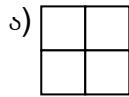
219. დათვალიერ მოცემულ ნახაზზე კუთხეების რაოდენობა:

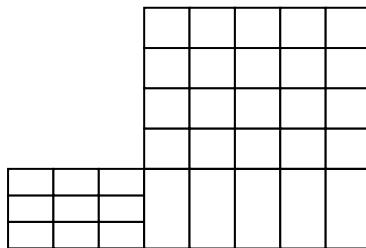
220. დათვალიერ მოცემულ ნახაზზე სხივების რაოდენობა:

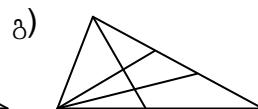
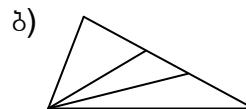
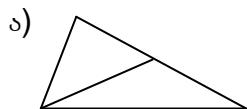
221. დათვალეთ მოცემულ ნახატზე კვადრატების რაოდენობა:

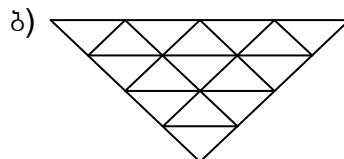
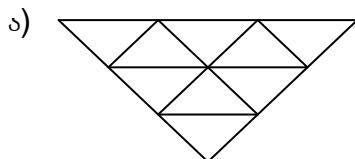
222. დათვალეთ მოცემულ ნახატზე მართკუთხედების რაოდენობა:

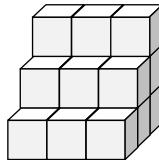
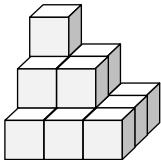
223. დათვალეთ მოცემულ ნახატზე სამკუთხედების რაოდენობა:

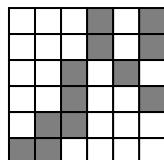
224. დათვალეთ მოცემულ ნახატზე სამკუთხედების რაოდენობა:

225. გაავლეს ორი წრფე და თითეულ მათგანზე მონიშნეს
ა) სამ-სამი; ბ) ხუთ-ხუთი; წერტილი. რამდენი სამკუთხედი
არსებობს რომლის წვეროები მონიშნულ წერტილებშია?
226. კუბამდე შესავსებად რამდენი კუბიკი უნდა დავამა-
ტოთ თითეულ ნახაზზე მდებარე ფიგურებს?

227. 3×3 კვადრატული ცხრილის ყოველი უჯრის წვერო
(კვანძი) გააფერადეს სხვადასხვა ფერით. დათვალეთ ყვე-
ლა იმ პორიზონტალური და ვერტიკალური მონაკვეთების
რაოდენობა, რომელთა ბოლოები განსხვავებული ფერის
წერტილებია.
228. ნახაზის მიხედვით ფიგურის რა ნაწი-
ლია გაფერადებული?

229. შეიძლებია თუ არა, სამნიშნა რიცხვის ციფრთა ჯა-
მი იყოს 22? - 28?
230. მოჭადრაკეთა ტურნირში ნიკამ 4 პარტია მოიგო,
რაც მის მიერ ნათამაშები პარტიების ერთი მეხუთედია.
რამდენი მოთამაშეა ტურნირში, თუ თითეული ყველა და-
ნარჩენს შეხვდა ერთხელ?
231. კუბის ყოველ ნახნაგს დააწერეს მოცემული 1, 2, 3,
4, 5, 6, რიცხვებიდან თითო რიცხვი. დაამტკიცეთ, რომ

მოიძებნება ორი მეზობელი წახნაგი, რომლებზეც წერია ორი მომდევნო რიცხვი.

232. რამდენით ნაკლებია უდიდესი სამნიშნა რიცხვი იმ ოთხნიშნა რიცხვებიდან უმცირესზე, რომელთა ციფრების ჯამი 25-ის ტოლია?

233. თამაშობს ორი: 11×11 დაფის თითეულ უჯრაში დგას შაშის ქვა. ერთ სვლაში მოთამაშეს შეუძლია აიღოს ნებისმიერი რაოდენობის ერთ რიგში მდგომი შაში (ან ერთი ვერტიკალიდან ან ერთი ჰორიზონტალიდან). წაგებულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XIV შეფასება

234. ფორთოხალი არ არის მსხალზე მსუბუქი, ხოლო ვაშლი არ არის ფორთოხალზე მსუბუქი. შეიძლება რომ მსხალი იყოს ვაშლზე მძიმე? ბ) არ იყოს ვაშლზე მსუბუქი?

235. დაამტკიცეთ, რომ შეუძლებელია 70 რიცხვი ამოვნეროთ სტრიქონში ისე, რომ ნებისმიერი 7 მომდევნო რიცხვის ჯამი იყოს 90-ზე მეტი, ხოლო ჯამი ნებისმიერი 10 მომდევნო რიცხვისა ნაკლები 102-ზე.

236. ბიჭს ყავს იმდენივე და, რამდენიც ძმა. მის დას კი ორჯერ ნაკლები და, ვიდრე ძმა. რამდენი ბიჭი და რამდენი გოგოა ამ ოჯახში?

237. ბიჭუნას და კარლსონს ერთნაირი ნამცხვრები მისცეს. კარლსონმა ნამცხვრის ჭამა ბიჭუნაზე 1 წუთით გვიან დაიწყო, 2 წუთის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ კარლსონმა

უკვე იმდენი შეჭამა, რამდენიც ბიჭუნას დარჩა შესაჭმელი. დაამტკიცეთ: ბიჭუნას და კარლსონს, ერთი ნამცხვარი რომ ეჭამათ ისინი ნამცხვარს 3 წუთზე ნაკლებ დროში შეჭამდნენ.

238. ბაბუა ბებიაზე ორჯერ უფრო ძლიერია, ბებია სამჯერ ძლიერია შვილიშვილზე, შვილიშვილი ოთხჯერ ძლიერია ძალლზე, ძალლი ხუთჯერ ძლიერია კატაზე, კატა ექვსჯერ ძლიერია თაგვზე. თაგვის გარეშე დანარჩენებს არ შეუძლიათ თალგამის ამოთხრა, თაგვთან ერთად კი შეუძლიათ. რამდენი თაგვია საჭირო, რომ მათ დამოუკიდებლად ამოთხარონ თალგამი?
239. ჩემოდანი არაა ხელჩანთაზე მსუბუქი, ზურგჩანთა არაა ჩემოდანზე მსუბუქი. შეიძლება რომ ხელჩანთა იყოს ზურგჩანთაზე მძიმე? ზურგჩანთაზე მსუბუქი?
240. დას 3-ჯერ მეტი ძმა ჰყავს, ვიდრე და. ძმას იმდენივე ძმა ჰყავს, რამდენიც და. რამდენი ბავშვია ოჯახში?
241. რა უმცირესი რაოდენობა დედმამიშვილია ოჯახში თუ ცნობილია, რომ ყოველ მათგანს დაც ჰყავს და ძმაც?
242. 10 რვეულის საყიდლად ნინის აკლდება 10 თეთრი, ხოლო თუ იყიდის 9 რვეულს, მას დარჩება 10 თეთრი. რა ღირს ერთი რვეული?
243. ლია და ია გაკვეთილებს ამზადებდნენ. მეცადინეობა ორივემ მათემატიკით დაიწყო, შემდეგ ლექსი ისწავლეს, შემდეგ წაიკითხეს ინგლისური და ბოლოს რუსული. ყოველ მომდევნო საგანზე ლია 2-ჯერ ნაკლებ დროს ხარჯავდა, ვიდრე წინაზე, ხოლო ია 4-ჯერ ნაკლებს. რა საგანს მეცადინეობდა ლია, როცა იამ რუსულის სწავლა დაიწყო?

244. მარიმ იყიდა 3 კგ მსხალი და დარჩა 5 ლარი, რომ ეყიდა 5 კგ, მაშინ დააკლდებოდა 5 ლარი, რა ღირდა 1 კგ მსხალი და რა თანხა ჰქონდა მარის?

245. 4 ნაყინის საყიდლად თორნიკეს დააკლდა 60 თეთრი. მან იყიდა 3 ნაყინი და ხურდაში მიიღო 30 თეთრი. რა ღირს ერთი ნაყინი? რა თანხა ჰქონია თორნიკეს?

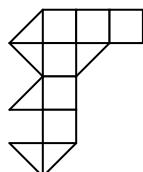
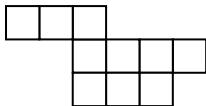
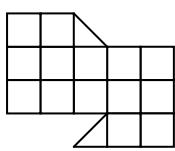
246. 5 ძალლი ერევა 2 მგელს, ხოლო 5 მგელი 2 დათვს. რა უმცირესი რაოდენობის ძალლი მოერევა ერთ დათვს?

---

247. სამ ყუთში არის ბრინჯი, შაქარი და წიწიბურა. პირველ ყუთს აწერია "ბრინჯი", მეორეს "შაქარი", მესამეს "ბრინჯი ან წიწიბურა". რა არის მოთავსებული თითოეულ ყუთში, თუ არცერთი მათგანის შიგთავსი არ ემთხვევა მასზე მოთავსებულ წარწერას.

248. კუნძულზე 7 ტბაა თითო ტბიდან გამოდის 3 მდინარე, თითო ტბაში ჩადის 2 მდინარე (მდინარეები ჩადიან ხოლოდ სხვა ტბაში ან ოკეანეში). რამდენი მდინარე ჩადის ოკეანეში?

249. ნახაზზე გამოსახული ფიგურები გაყავით ორ ტოლნაწილად.

250. რამდენი ოთხნიშნა რიცხვი არსებობს, რომლის შემადგენელ ციფრთა ჯამი 4-ია?

251. საჭადრაკო ტურნირში მონაწილეობდა 6 მოჭადრაკე. თითოეულს უნდა ეთამაშა დანარჩენ მოჭადრაკეებთან მხოლოდ თითო პარტია. ერთმა მოთამაშემ ითამაშა 3 პარტია, და თავი დაანება თამაშს. რამდენი პარტია გათამაშდა ტურნირზე სულ?
252. თამაშობს ორი: გვაქვს 2 გროვა, რომლებშიც 11-11 ასანთია. ერთ სვლაზე ერთი გროვიდან ვიღებთ ნებისმიერი რაოდენობის ასანთის ლერს. წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

XV ყუთში დევს

253. ყუთში დევს 5 მწვანე და 6 ლურჯი ბურთულა. რა უმცირესი რაოდენობა ბურთულებისა უნდა ამოვილოთ მასში ჩაუხედავად, რომ ამოლებულებს შორის ა) ერთი მაინც იყოს მწვანე? ბ) ერთი მაინც იყოს ლურჯი?
254. ყუთში დევს 5 მწვანე, 6 ლურჯი და 7 ნითელი ბურთულა. რა უმცირესი რაოდენობა ბურთულებისა უნდა ამოვილოთ მასში ჩაუხედავად, რომ ამოლებულებს შორის ა) ერთი მაინც იყოს ლურჯი? ბ) ერთი მაინც იყოს ლურჯი და ერთი მაინც ნითელი?
255. ყუთში დევს 5 მწვანე, 6 ლურჯი, 7 ნითელი და 8 თეთრი ბურთულა. რა უმცირესი რაოდენობა ბურთულებისა უნდა ამოვილოთ მასში ჩაუხედავად, რომ ამოლებულებს შორის აუცილებლად გვქონდეს არა ნაკლებ სამი ფერის ბურთულა?

256. საწყობში არეულად ინახება 40 ზომის 20 წყვილი და 41 ზომის 10 წყვილი ერთნაირი ფეხსაცმელი (ფეხსაცმელებს ზომები არ აწერია და ყველა ფეხსაცმელი ერთნაირია). გიო და გაგა ერთად მივიღნენ ფეხსაცმელების შესაძენად, ერთი იცვამს 40 ზომას მეორე 41-ს. რა უმცირესი რაოდენობის ფეხსაცმელი უნდა მოისინჯონ მათ ერთად, რომ ორივემ აუცილებლად ჩაიცვას ახალი ფეხსაცმელები ?
257. ყუთში დევს 10 წყვილი შავი და 10 წყვილი თეთრი ხელთათმანი. ყუთში ჩაუხედავად სულ მცირე რამდენი ხელთათმანი უნდა ავიღოთ, რომ მათ შორის აუცილებლად აღმოჩნდეს ერთი წყვილი ერთი ფერის ხელთათმანი?
258. ყუთში დევს 5 თოჯინა, 4 ბურთი, 2 სათამაშო მანქანა და 3 ბზრიალა. სულ მცირე რამდენი სათამაშო უნდა ამოვიღოთ ყუთდან, (ყუთში ჩაუხედავად), რომ ამოღებულებს შორის აუცილებლად იყოს ორი განსხვავებული სახის სათამაშო მაინც ?
259. ყუთში აწყვია 100 ლურჯი, 100 წითელი, 100 მწვანე და 100 იისფერი ფანქარი. მინიმუმ რამდენი ფანქარი უნდა ამოვიღოთ, რომ ამოღებულებს შორის იყოს 1 წითელი და 1 იისფერი ფანქარი მაინც ?
260. ყუთში 8 მწვანე, 6 ლურჯი და 3 ყვითელი ფერის ბურთულებია. სულ ცოტა რამდენი ბურთულა უნდა ამოვიღოთ ყუთიდან რომ მათ შორის აუცილებლად იყოს:
1) ყველა ფერის თითო ფანქარი; 2) სამი ერთნაირი ფერის ფანქარი; 3) ყვითელი ფერის ორი ფანქარი?

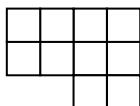
261. ყუთში დექს 15 ნითელი, 14 მწვანე, 12 შავი და 10 თეთრი ბურთულა. სულ მცირე რამდენი ბურთულა უნდა ამოვიღოთ ყუთდან (ყუთში ჩაუხედავად), რომ ამო-
ლებულებს შორის აუცილებლად იყოს ოთხივე ფერის თი-
თო ბურთულა მაინც?
262. ნინო დაფაზე წერს 1-დან 25-ის ჩათვლით რიცხვებს
არეულად ოლონდ გამეორების გარეშე. რა უმცირესი რა-
ოდენობის რიცხვი უნდა დაწეროს ნინომ დაფაზე, რომ
მათი ნამრავლი აუცილებლად გაიყოს 16-ზე?
263. ჩანთაში გვაქვს 17 ბურთი, დანომრილი 1-დან 17-
მდე. სულ მცირე რამდენი ბურთი უნდა ამოვიღოთ ყუთ-
ში ჩაუხედავად, რომ მათ შორის ერთი წყვილი მაინც
არსებობდეს ისეთი, რომელთა ნომრების ჯამი მოგვცემს
18-ს?

-
264. გვაქვს 5 ბოქლომი და მათი 5 გასაღები. რა უმცირე-
სი რაოდენობა ცდებისა დაგვჭირდება, რომ ყველა გასა-
ღები თავის ბოქლომს მოვარგოთ ?
265. პირველ 50 ნატურალურ რიცხვში რომელია მეტი და
რამდენით, იმ რიცხვების რაოდენობა, რომლის ჩანაწერ-
შიც გვხვდება ციფრი 1 ან 2 თუ დანარჩენი?
266. ყველა ზოოპარკში, სადაც არის ჰიპოპოტამი და მარ-
ტორქა, არ არის ჟირაფი. ყველა ზოოპარკში არის ერთი
მაინც მარტორქა ან ჰიპოპოტამი. საბოლოდ, ყველა ზოო-
პარკში, სადაც არის ჰიპოპოტამი ან ჟირაფი, არის მარ-
ტორქა. ცნობილია, რომ თბილისის ზოოპარკში არის ჟი-
რაფი, არის თუ არა იქ: ა) მარტორქა; ბ) ჰიპოპოტამი?

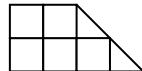
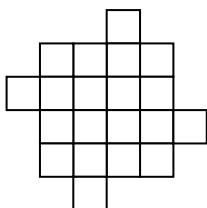
267. ნახატზე სატია 7 კვადრატი, 3 თეთრი შაში და 3 შავი შაში.
1	2	3	4	5	6	7
•	•	•		○	○	○
- გადასვით შავი შაშები თეთრების
ადგილზე და პირიქით. ნებადართულია შაშის გაწევა
გვერდით ცარიელ ადგილზე და ერთ შაშზე გადახტომა,
როდესაც მის გვერდით თავისუფალი ადგილია.
268. **თამაშობს ორი:** გვაქვს კანფეტების ორი გროვა: ერ-
თში 15 კანფეტი, მეორეში 20. ერთი სვლით შეგვიძლია
შევჭამოთ ერთი გროვა, ხოლო მეორე დავყოთ ორ გრო-
ვად. ჭავებს ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XVI დაზრა, დაფარვა

269. მართკუთხედი 4x9 გაყავით ორ ნაწილად ისე, რომ
მათი შეერთებით შეიძლებოდეს მიიღოთ კვადრატი 6x6.
270. მოცემული ფიგურა გაჭერით ორ ტოლ ნაწილად:

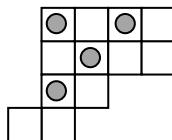
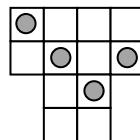
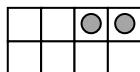
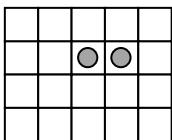

271. დანის სამი დასმით ტორტი გაჭერით 7 ნაწილად.
272. გაჭერით ფიგურები 4 ტოლ ნაწილად.

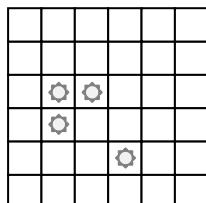
273. კვადრატი 5×5 რომელსაც ამოჭრილი აქვს ცენტრალური კუბიკი, გაჭერით ოთხ ტოლ ნაწილად სხვადასხვა ხერხით.

274. ნახაზზე გამოსახული ფიგურები გაჭერით უჯრების გვერდების გასწვრივ ტოლ ნაწილებად ისე, რომ თითოეულ ნაწილში მოხვდეს ზუსტად ერთი ნერტილი.

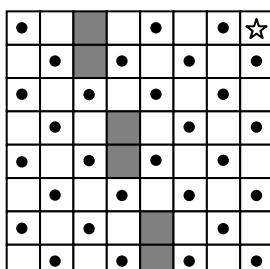

275. უჯრებიან ფურცელზე დახაზეთ კვადრატი 5×5 , მოიფიქრეთ როგორ გავყოთ იგი უჯრების ბადის გასწვრივ 7 განსხვავებულ მართვულობებით.

276. ნახაზზე მოცემულია კვადრატის ფორმის ტორტი ოთხი ვარდით. აჩვენეთ როგორ მოვახერხოთ ტორტის დაჭრა 4 ტოლ ნაწილად ისე, რომ თითოეულზე იყოს ერთი ვარდი.

277. ნახაზზე მოცემულია ვაშლის ბალის გეგმა (ნერტილები ვაშლის ხეებია). მებაღე ვაშლს კრეფს ყველა ხიდან, დაიწყო ვარსკვლავით მონიშნული უჯრიდან და მოიარა ყველა უჯრა ნერტილით მონიშნულე-

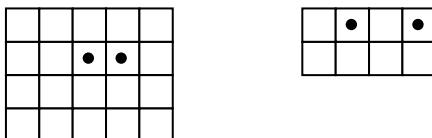

ბიც და ცარიელებიც, ამასთან არ უბრუნდებოდა გავლილ უჯრას. მას არ უვლია დიაგონალზე და არ გაუვლია გა- მუქებული უჯრები, რადგან იქ გარკვეული ნაგებობებია. შემოვლის დამთავრების შემდეგ იგი იმავე უჯრაზე აღ- მოჩნდა, საიდანაც დაიწყო. დახაზეთ მებალის გზა.

278. ნახაზიდან ამოშალეთ რამოდენიმე წერტილი ისე, რომ დარჩენილებიდან არც ერთი ოთხი არ ნარმოადგენდეს - კვადრატის წვეროებს. სცადეთ ამის მიღწევა მინიმალური რაოდენობის წერტილის მოშორებით.

279. გაჭერით მოცემული მართვულთხედი ორ ტოლ ნაწი- ლად, ისე, რომ თითოეულ ნაწილში მოხვდეს ერთი წერ- ტილი.

280. გოგონა ახლა 3 წლისაა, დედა კი 31-ის. რამდენი წლის შემდეგ იქნება დედა შვილზე 3-ჯერ უფროსი

281. სკოლის მოსწავლეებმა გუშინწინ 3 კგ-ით მეტი მაკუ- ლატურა შეაგროვეს, ვიდრე გუშინ 40 კგ- ით ნაკლები, ვიდრე გუშინწინ და დღეს ერთად. რამდენი კილოგრამი მაკულატურა შეაგროვეს მოსწავლეებმა დღეს?

282. ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკული ოპერაციები და ფრჩხილები ისე რომ სამართლიანი აღმოჩნდეს შემდეგი ტოლობები:

- ა) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 5$ ბ) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 17$
გ) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 20$ დ) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 32$

283. მასწავლებელმა თითეულ მოსწავლეს დავალებად მისცა მუყაოს ქალალდისაგან გამოეჭრათ ერთი სამკუთხედი, ორი ოთკუთხედი და სამი ხუთკუთხედი. მასწავლებელმა მეორე დღეს დათვალა ბავშვების მიერ მოტანილი ფიგურების რაოდენობა, რომელიც 122-ის ტოლი აღმოჩნდა. ბოლომდე შეასრულა თუ არა ყველა ბავშვმა მასწავლებლის დავალება?

284. თამაშობს ორი: დაფაზე დაწერილია 10 ერთიანი და 10 ორიანი. ერთ სვლაზე შესაძლებელია ნებისმიერი ორის წაშლა. თუ წაშლილი რიცხვები ერთნაირია მათ ნაცვლად იწერება ორიანი თუ განსხვავებულია-ერთიანი. თუ ბოლოს დარჩენილი რიცხვი ერთიანია იგებს პირველი, თუ არა მეორე.

XVII კურდღლები და გალიები

285. 10 გალიაში უნდა მოვათავსოთ 11 კურდღლი. დავამტკიცოთ, რომ ერთ გალიაში მაინც იქნება არანაკლებ 2 კურდღლი.

286. 10 ჯგუფში უნდა გავანანილოთ 31 ადამიანი. დავამტკიცოთ, რომ მოიძებნება 4 ადამიანი მაინც, რომლებიც მოხვდებიან ერთსა და იმავე ჯგუფში.

287. რა უმცირესი რაოდენობის ფანქარი უნდა გავანაწილოთ 10 ყუთში ისე, რომ ერთ რომელიმე ყუთში მაინც, იყოს არანაკლებ 7 ფანქარი?
288. სკოლაში სწავლობს 400 ბავშვი. დაასაბუთეთ, რომ მათ შორის ორი ბავშვი მაინც აღნიშნავს დაბადების დღეს ერთიდამავე დღეს.
289. წრის მეცადინეობა ტარდება 9 აუდიტორიაში. ერთ-ერთი სკოლიდან დადის 19 ბავშვი. დაასაბუთეთ, რომ ერთ-ერთ აუდიტორიაში აუცილებლად მოხვდება მინიმუმ 3 ბავშვი ამ სკოლიდან.
290. ლაშქრობაზე წავიდა 20 ადამიანი. ყველაზე დიდი მათ შორის იყო 35 წლის, ხოლო ყველაზე უმცროსი ა) 16, ბ) 17. შეიძლება, რომ მოლაშქრეებს შორის არ იყვნენ ერთ წელში დაბადებულები?
291. მაღაზიაში მიიტანეს სამი სხვადასხვა ჯიშის, 25 ყუთი ვაშლი. თითოეულ ყუთში მხოლოდ ერთი ჯიშის ვაშლია. გამყიდველი ამტკიცებს, რომ მას არ აქვს 9 ყუთი, რომელშიც ერთნაირი ჯიშის ვაშლია. ხომ არ ცდება იგი?
292. რამდენი ადამიანი უნდა დაპატიჟოთ ზეიმზე, რომ მათ შორის ათს მაინც ჰქონდეს დაბადების დღე ერთ თვეში.
293. დაასაბუთეთ, რომ ნებისმიერ 7 კაციან ჯგუფში არის ორი ადამიანი მაინც, რომელსაც ჰყავს ნაცნობების თანაბარი რაოდენობა ამავე ჯგუფში.
294. სიბრტყეზე აღებულია 10 წერტილი. რამდენიმე მათგანი შეერთებულია მონაკვეთებით. დაამტკიცეთ, რომ მოიძებნება ორი წერტილი, რომლებიდანაც გამოდის ტოლი რაოდენობის მონაკვეთი.

295. წრეზე წერია 7 ნატურალური რიცხვი. მართალია თუ არა, რომ ამ რიცხვებს შორის მოიძებნება ორი მეზობელი, რომელთა ჯამიც ლურია?
296. კალათაში აწყვია 30 ნიყვი და ქამა. ნებისმიერ 12 სოკოში ერთი მაინც არის ნიყვი, ხოლო 20 სოკოში ერთი მაინც არის ქამა. რამდენი ნიყვი და რამდენი ქამაა კალათში?
297. კვადრატული ფორმის ხალიჩაზე, რომლის ერთი გვერდი 4 მეტრია, ჩრჩილმა ამოჭამა 15 ნახვრეტი. დაამტკიცეთ, რომ შეიძლება ამ ხალიჩიდან ამოიჭრას კვადრატული ნაჭერი 1×1 რომელზეც არ იქნება ნახვრეტი.

-
298. საწყობში ორბორბლიანი და სამბორბლიანი ველოსიპედებია. მათ სულ 23 ბორბალი და 9 საჭე აქვთ. რამდენი სამბორბლიანი ველოსიპედია ამ საწყობში?
299. მე-5 კლასის 28 ბავშვს ჰქონდა კრება. მოვიდნენ მათი მამები და დედები. დედების რაოდენობა იყო 24, მამების 18. რამდენ ბავშვს მოუვიდა დედაც და მამაც?
300. ყველა ნატურალური რიცხვი 1-დან 1000-მდე ჩანერილია შემდეგი თანმიმდევრობით: დასაწყისში რიცხვები ზრდადობის მიხედვით იყო ამონერილი, რომელთა ციფრთა ჯამი 1-ის ტოლი იყო, შემდეგ ასევე ზრდადობით, რომელთა ციფრთა ჯამი იყო 2, შემდეგ რიცხვები, რომელთა ციფრთა ჯამი იყო 3 და ა.შ. რომელ ადგილზე აღმოჩნდებოდა რიცხვი 996?
301. იპოვეთ უმცირესი ნატურალური რიცხვი რომელიც 17-ზე გაყოფისას ნაშთს გვაძლევს 13-ს.

302. **თამაშობს ორი:** გვაქვს 2 გროვა. პირველ გროვაში 8 ქვაა მეორე გროვაში 3. ერთ სვლაზე შესაძლებელია ნებისმიერი რაოდენობის ქვის აღება ერთი გროვიდან, ან თანაბარი რაოდენობის ორივე გროვიდან. წაგებულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XVII ანონციანი.გადასხვები

303. როგორ განვსაზღვროთ 15 წუთი, თუ გვაქვს 7 და 11 წუთიანი ქვიშის საათები?
304. გვაქვს ტომრით შაქარი, თეფშებიანი სასწორი და ოთხი 1 გრამიანი გირი, შეიძლება 10 აწონვაში ავწონოთ 1 კგ შაქარი?
305. გვაქვს 13 ვაშლი და სასწორი, რომლითაც მხოლოდ ორი ვაშლის ჯამური წონის გაგებაა შესაძლებელი. როგორ ვიპოვოთ ცამეტივე ვაშლის ჯამური წონა 8 აწონვით?
306. გვაქვს 24 კგ ლურსმანი, შეიძლება თუ არა, რომ მხოლოდ თეფშებიანი სასწორით ავწონოთ 9 კგ ლურსმანი?
307. 27 გარეგნულად ერთნაერი მონეტიდან ერთი ყალბია და დანარჩენებზე მსუბუქი. როგორ ვიპოვოთ ყალბი მონატა თეფშებიანი სასწორით, მხოლოდ სამი აწონვით?
308. 100. ცხრა გარეგნულად ერთნაირი მონეტიდან ერთი ყალბია და დანარჩენებზე მსუბუქი. თეფშებიანი სასწორით, მხოლოდ ორი აწონვით იპოვეთ ყალბი მონატა.
309. როგორ ჩამოვასხათ კასრიდან ზუსტად 3 ლიტრი ლუდი, თუ გვაქვს მხოლოდ 9 და 5 ლიტრიანი ბიდონები?

310. ბაკში ასხია წყალი არანაკლებ 10 ლიტრისა. როგორ ავიღოთ 6 ლიტრი წყალი 9 ლიტრიანი ვედრისა და 5 ლიტრიანი ბიდონის დახმარებით?
311. ცისტერნიდან ჩამოასხით 13 ლიტრი რძე 17 და 5 ლიტრიანი ბიდონების გამოყენებით.
312. ას მონეტაში ერთი ყალბია, იგი ნამდვილებისაგან მხოლოდ წონით განსხვავდება, შეიძლება 2 ანონვით გავიგოთ სხვებზე მძიმეა თუ სხვებზე მსუბუქი ეს მონეტა?
313. გვაქვს 10 ტომარა, რომელშიც არის მონეტები, ერთ ტომარაში მხოლოდ ყალბი მონეტებია და ისინი იწონიან 2 გრამს, ხოლო ნამდვილი მონეტები იწონის 1 გრამს. როგორ გავიგოთ ერთი ანონვით, რომელ ტომარაშია ყალბი მონეტები?
-

314. სპორტსმენს, რომელსაც არაუმეტეს 15 სროლის უფლება აქვს, მიზანში მოხვედრისას ემატება 7 ქულა, ხოლო აცილებისთვის აკლდება 2 ქულა. რამდენჯერ ესროლა სპორტსმენმა სამიზნეს თუ მან დააგროვა 14 ქულა?
315. ყუთში ჩალაგებული ვაშლები ღირს 68 თეთრი. ვიცით რომ ვაშლები 56 თეთრით მეტი ღირს ვიდრე ყუთი. რა ღირს ყუთი?
316. კლასში 25 ბავშვია. დაასაბუთეთ, რომ მათ შორის სამი ბავშვი მაინც აღნიშნავს დაბადების დღეს ერთი დაიმავე თვეში.
317. ნინომ დათვალა პირველი 9 ნატურალური რიცხვის ჯამი, ხოლო ლიკამ პირველი 199 კენტი რიცხვის ჯამი. ზურაბ დათვალა ნინოს მიერ მიღებული რიცხვის ციფ-

რთა ჯამი, ხოლო ეკაზ ლიკას მიერ მიღებული რიცხვის ციფრთა ჯამი. რომლის მიერ მიღებული რიცხვია მეტი და რამდენით, ზურასი თუ ეკასი ?

318. **თამაში:** ორნი რიგ-რიგობით აწყობენ ჭადრაკის და-ფაზე კუს ისე, რომ ფიგურებმა ერთმანეთს არ დაემუქ-რონ (ფერს მნიშვნელობა არ აქვს). წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

XVIII პონსტრუქციის აგება.

319. დაწერეთ ერთ რიგში 8 ნატურალური რიცხვი ისე, რომ ყოველი სამი მეზობელი რიცხვის ჯამი 4-ის ტოლი იყოს. რისი ტოლი შეიძლება იყოს ამ რვა რიცხვის ჯა-მი?
320. ბანკს აქვს 3 და 5 ლარიანი კუპიურების შეუზღუდა-ვი რაოდენობა. დაამტკიცეთ, რომ მას შეუძლია ხურდის გარეშე გასცეს ნებისმიერი თანხა დაწყებული 8-ლარიდან.
321. უფლისწული ებრძოდა სამთავიან და სამკუდიან ურ-ჩეულს. ერთი დარტყმით შეუძლია მოჭრას ერთი თავი, ან ერთი კუდი, ან ორი თავი, ან ორი კუდი. მაგრამ თუ მოჭრის ერთ კუდს, იზრდება ორი; თუ მოჭრის ორ კუდს, იზრდება თავი; თუ მოჭრის თავს იზრდება ახალი, მაგრამ თუ მოჭრის ორ თავს, აღარ იზრდება არაფერი. შეძლებს თუ არა უფლისწული, რომ ურჩეულს მოაჭრას ყველა თავი და კუდი?
322. ორი მატარებელი მოძრაობს ერთმანეთის შესახვედრად ერთ სარკინიგზო ხაზზე, აქედან გამოდის ჩიხი, რომლის

სიგრძე მატარებლის სიგრძეზე ნაკლებია მაგრამ ერთ ვა-
გონზე დიდია. როგორ აუქციონ მატარებლებმა გვერდი
ერთმანეთს?

323. ოჯახი მივიდა ხიდთან, მამას ხიდზე გადასვლა შეუძლია 1 წუთში, დედას 2 წუთში, ბავშვს 5 წუთში და ბების 10 წუთში, მათ აქვთ ერთი ფანარი და ხიდი უძლებს მხოლოდ ორ ადამიანს. როგორ უნდა გადავიდნენ ისინი ხიდზე 17 წუთში? (ხიდზე უფანროდ გადასვლა არ შეიძლება, შორიდან განათება და ფარნის გადაგდება არ შეიძლება. თუ მიდის ორი, მათი სიჩქარე არის უდიდესი მათ სიჩქარეებს შორის, ვინმეს ხელში აყვანა არ შეიძლება).
324. სამმა მონადირემ მოხარშა ფაფა. პირველმა მისცა 2 ჭიქა ბურლული, მეორემ ერთი, მესამემ არცერთი, მაგრამ მან მისი კუთვნილი ფაფის საფასური გადაიხადა 5 ტყვით. როგორ უნდა გაინაწილოს ეს ტყვიები პირველმა ორმა მონადირემ თუ ცნობილია რომ ფაფა ყველას თანაბარი რაოდენობით შეხვდა?
325. ტურისტს სურს მოხარშოს 2 კვერცხი თოხლოდ და კიდევ 4 მაგრად. კვერცხი თოხლოდ იხარშება 2 წუთში, მაგრად 4 წუთში. რა უმცირესი დრო დასჭირდება ტურისტს, თუ მას აქვს ქვაბი, სადაც ეტევა 4 კვერცხი?
326. ციხესიმაგრეზე გარშემორტყმულია არხი, რომელსაც აქვს მართვულია ჩარჩოს ფორმა. არხის სიგანე ყველგან ერთიდაიგივეა. არის ორი დაფა რომლის სიგრძეები არ-ხის სიგანის ტოლია. შეიძლება თუ არა ამ არხზე გადასვლა?

327. სულთნის სასახლე შედგება 100 ერთნაირი კვადრატული ოთახისაგან, რომელიც განლაგებულია 10×10 კვადრატის სახით. თუ ორ ოთახს აქვს საერთო კედელი, მაშინ მასში აუცილებლად არის ზუსტად ერთი კარები. თუ ოთახის კედელი განაპირაა, მაშინ მას აუცილებლად აქვს ფანჯარა. რამდენი კარი და ფანჯარაა სასახლეში?
328. მელა და ორი დათვი იყოფენ 100 კანფეტს. მელა აწყობს კანფეტებს სამ ჯგუფად. რომელს რომელი ჯგუფი შეხვდება, განსაზღვრავს კენჭისყრა. მელამ იცის, თუ დათვებს შეხვდებათ სხვადასხვა რაოდენობის კანფეტი, ისინი მოითხოვენ კანფეტების თანაბარ რაოდენობას და მელა შეძლებს ზედმეტის მითვისებას. ამის შემდეგ ყველა ჭამს იმდენ კანფეტს, რამდენიც შეხვდათ. ა) მოიფიქრეთ, როგორ გაანაწილებს მელა კანფეტებს, რომ მან შეჭამოს ზუსტად 80 კანფეტი. ბ) შეძლებს მელა იმის მოხერხებას, რომ ზუსტად 65 კანფეტი შეჭამოს?
-

329. 5 ერთნაირი ქლიავი უფრო მეტს იწონის ვიდრე 8 ერთნაირი ბალი. რომელი მეტს იწონის 13 ერთნაირი ქლიავი თუ 20 ერთნაირი ბალი ?
330. რა უდიდესი რაოდენობის პარასკევი შეიძლება დაემთხვეს 13 რიცხვს ერთი წლის განმავლობაში?
331. ეკოლოგებმა დაიწყეს ტბაში თევზის გაშვება, ჯერ გაუშვეს ერთი, ერთი საათის შემდეგ ორი, კიდევ ერთი საათის შემდეგ სამი და ა.შ. პირველი თევზის გაშვები-დან ერთ საათში ბრაკონიერმა დაიწყო თევზის დაჭერა, პირველ საათში დაიჭირა 1, მეორე საათში 2 და ა.შ.

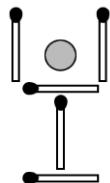
რამდენი თევზი დარჩება ტბაში პირველი თევზის გაშვებიდან 24 საათში?

332. რამდენჯერ მეტია 9-სმ გვერდის მქონე კვადრატის ფართობი 3-სმ გვერდის მქონე კვადრატის ფართობზე?

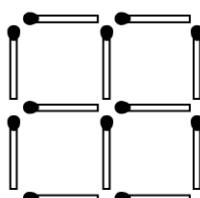
333. **თამაშობს ორი:** დაფაზე წერია რიცხვი 2. ერთ სვლაზე უფლება გვაქვს არსებულ რიცხვს მივუმატოთ ნებისმიერი ნატურალური რიცხვი, რომელიც მასზე ნაკლებია. მოგებულია ის, ვინც პირველი მიიღებს 1000-ს.

XX ასანთის ღერები

334. სურათზე გამოსახული ჭიქა აგებულია ასანთის 5 ღერით. ჭიქაში მოთავსებულია ალუბალი. როგორ გადავაადგილოთ ასანთის ორი ღერი ისე, რომ ალუბალი ჭიქის გარეთ აღმოჩნდეს?

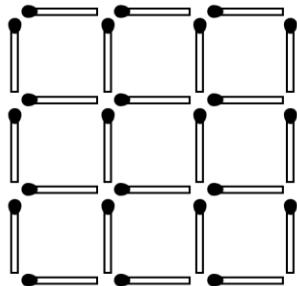
335. 12 ასანთი ისე აწყვია, როგორც ნახაზზეა გამოსახული. რამდენი კვადრატია აქ? შეასრულეთ შემდეგი დავალებები ა) მოაცილეთ ორი ასანთი ისე, რომ მიიღოთ ორი არატოლი კვადრატი ბ) გადააწყვეთ 3 ასანთი ისე, რომ მიიღოთ სამი კვადრატი.

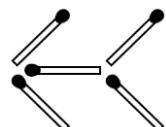
გ) გადააწყვეთ 4 ასანთის ღერი ისე, რომ მიიღოთ 10 კვადრატი.

336.24 ასანთი ისე აწყვია, როგორც
ნახაზზეა გამოსახული. რამდენი
კვადრატია ნახაზზე? შეასრულეთ
შემდეგი დავალებები:

- აიღეთ 4 ასანთი ისე,
რომ მიიღოთ 5 კვადრა-
ტი.
- აიღეთ 6 ასანთის ლერი ისე, რომ მიიღოთ 5 ტო-
ლი კვადრატი.
- გადადეთ 12 ლერი ისე, რომ მიიღოთ 2 ტოლი
კვადრატი;
- აიღეთ 8 ასანთის ლერი ისე, რომ მიიღოთ 4 ტო-
ლი კვადრატი.
- აიღეთ 8 ასანთის ლერი ისე, რომ მიიღოთ 3
კვადრატი.
- აიღეთ 8 ასანთის ლერი ისე, რომ მიიღოთ 2
კვადრატი.

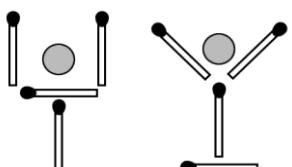
337. ასანთის 5 ლერით გააკეთეთ 5 ერთნა-
ირი საქუთხედი და 1 ხუთკუთხედი.

338. გადადეთ 3 ლერი ისე, რომ ისარმა შეიცვალოს მი-
მართულება.

339. 10 ასნთის ლერით ააწყვეთ სამი კვადრატი ორი ხერ-
ხით.

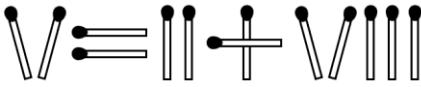
340. სურათზე გამოსახული ორივე
ჭიქა აგებულია ასანთის 4 ლე-
რით. ჭიქებში მოთავსებულია

ალუბალი. როგორ გადავდოთ თითოეულ ჭიქაში ასანთის ორი ლერი ისე, რომ ალუბლები აღმოჩნდნენ ჭიქის გარეთ?

341. ლერებით აწყობილია

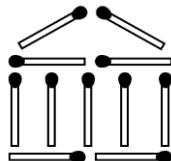
მცდარი ტოლობა (იხილეთ ნახაზი). გადაანაც-

ვლეთ ერთი ლერი ისე, რომ მიიღოთ ჭეშმარიტი ტოლობა.

342. ასანთის ლერები აწყვია სამ გროვად, თითოში 10 ლერია, თამაშობენ ანო და ვანო. სვლა მდგომარეობს იმაში, რომ მოთამაშე იღებს რამოდენიმე ასანთს, მაგრამ მხოლოდ ერთი გროვიდან. იწყებს ანო. გამარჯვებულია ის, რომელსაც შეხვდება ასანთის ბოლო ლერი. შეიძლება თუ არა რომელიმე ისე ითამაშოს, რომ აუცილებლად იყოს გამარჯვებული, მიუხედავად მეორის მცდელობისა.

343. გადადეთ 4 ასანთი, რომ მიიღოთ 15 კვადრატი. (იხ. ნახაზი).

344. 6 ასანთის ლერისაგან მიიღეთ 4 სამკუთხედი.

345. ასანთის ლერების გამოყენებით დაწერილია მცდარი ტოლობები: ა) $IX+IV=VI$ ბ) $X-VIII=III$ თითოეულ ტოლობაში გადაანაცვლეთ ორი ლერი ისე რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა.

346. ცნობილია, რომ ვინც გაიმარჯვებს ოლიმპიადაში ჩაირიცხება "კომაროვის" სკოლაში. ა) მათე ჩაირიცხა "კომაროვის" სკოლაში. გაიმარჯვა მან ოლიმპიადაზე?

- ბ) ლუკა სურვილის მიუხედავად ვერ მოხვდა "კომარო-ვის" სკოლაში. გაიმარჯვა მან ოლიმპიადაზე?
347. შეიძლება 44 ბურთის განაწილება 9 გროვად ისე, რომ თითოეულ გროვაში იყოს განსხვავებული რაოდენობის ბურთი
348. სახურავზე ერთ რიგად ზის 6 კატა. ფუმფულასა და კრუტუნას შორის ზის ნაცარა და კიდევ ერთი კატა, ნი-თურსა და ნაცარას შორის ზის შავცხვირა და კიდევ ერ-თი კატა, შავცხვირასა და ვასკას შორის ზის ფუმფულა და კიდევ ერთი კატა. როგორ სხედან კატები, თუ ვასკა არ ზის ნაპირში
349. შეიძლება თუ არა, თვეში იყოს ა) 3; ბ) 4; გ) 5; დ) 6 კვირა დღე?
350. თამაშობს ორი: დაფაზე წერია რიცხვი 1. ერთ სვლა-ზე უფლება გვაქვს, არსებული რიცხვი გავამრავლოთ 2-დან 9-ის ჩათვლით ნებისმიერ ნატურალურ რიცხვზე. მოგებულია ის, ვინც პირველი მიიღებს 1000-ზე მეტ რიცხვს

XXI კანონზომიერება, მიმდევრობა

351. 1; 3; 7; 15; 31; ... იპოვეთ შემდეგი წევრი.
352. რა რიცხვი უნდა ჩავსვათ 7; 17; 37; 77; *; 317; ... მიმ-დევრობაში * ის ნაცვლად?
353. მიმდევრობაში: 1; 1; 2; 3; 5; 8; 13... დაწერეთ მომდევნო სამი წევრი.

354. დავიწყოთ თითების დათვლა შემდეგი მიმდევრობით:
პირველი იყოს ცერათითი, მეორე საჩვენებელი, მესამე შუ-
ათითი, მეოთხე არათითი, მეხუთე ნეკა თითი, მეექვსე ისევ
არათითი და ა.შ რომელი თითი იქნება 2009-ე ადგილას?
355. ანდრო, სოსო, გია და ნიკო თამაშობენ ბურთს წრიუ-
ლად პასის მიცემით. ეხლა ბურთი აქვს ანდროს. ვის ექ-
ნება ბურთი 1001-ე პასის შემდეგ?
356. სალი, ია და ლალი თამაშობენ ბურთს წრიულად პა-
სის მიცემით. ეხლა ბურთი აქვს სალის. მას შემდეგ რაც
გოგონებმა გააკეთეს მეასე პასი, მათ შეუერთდა ირა.
სად უნდა დადგეს ირა, რომ ბურთი მოხვდეს მასთან: ა)
199-ე პასის შემდეგ? ბ) მე-200 პასის შემდეგ?
357. დღეს კვირაა. რა დღე იქნება 90 დღის შემდეგ?
358. ერთ კუნძულზე ღამის 12 საათზე გაწვიმდა. შეიძლე-
ბა თუ არა, რომ 24 საათში მზემ გამოანათოს?
359. ეხლა 12 საათი და 42 წუთია. რას აჩვენებს წუთების
მაჩვენებელი ისარი 100 წუთის შემდეგ? 1000 წუთის
შემდეგ? 600000 წუთის შემდეგ?
360. ეზოში ზამთარია. წელიწადის რა დრო იქნება ა) 240;
ბ) 999; გ) 1000 თვის შემდეგ?
361. დაფაზე წერია რიცხვი 23. ყოველი ერთი წუთის შემ-
დეგ დაფაზე დაწერილ რიცხვს შლიან და მის ნაცვლად
წერე მასზე 12-ით მეტ რიცხვს. რა რიცხვი ეწერება და-
ფაზე ერთი საათის შემდეგ?
362. კვირას ნიკას დაბადების დღეა. კვირის რომელ დღეს
იქნება გიორგის დაბადების დღე, თუ იგი ნიკაზე 50
დღით უმცროსია?
363. დღეს შაბათია. რა დღე იქნება 100 დღის შემდეგ?

364. წიგნიდან ამოვარდა ფურცლები, რომლის პირველი გვერდის ნომერია 35, უკანასკნელის 74. სულ რამდენი გვერდი ამოვარდა წიგნიდან?
365. მოცემულია მიმდევრობა: 10110011100011110000... რა ციფრი წერია ამ მიმდევრობაში 199-ე ადგილზე?
366. დაფაზე ერთ რიგში დაწერეს ნატურალური რიცხვები. რა ციფრი იქნება ამ რიგში ა) მე-100 ადგილზე? ბ) მე-1000 ადგილზე?
367. ვანო ისვრის მიზანში. ყოველი მიზანში მოხვედრა ფას-დება 10 ქულით. მიზანში ყოველი სამი მოხვედრის შემ-დეგ მას დამატებით უწერენ 10 ქულას. რამდენჯერ მოახ-ვედრა მიზანში ვანომ, თუ მან 120 ქულა დააგროვა?
368. ცხრა რიცხვის ჯამია 1997 ამ რიცხვებიდან ერთ-ერ-თი 997-ია თუ მას შევცვლით 799-ით, მაშინ რა იქნება ამ ცხრა რიცხვის ჯამი?
369. ნიკამ 1მფ1მ ზომის ხის კუბიკი დაჭრა 1სმფ1სმ ზო-მის კუბიკებად, და დაალაგა ერთ ნრფეზე ერთმანეთის გვერდით. რამდენი კილომეტრი იქნება პირველიდან ბო-ლო კუბიკამდე?
370. თამაშობს ორი: გვაქვს კანფეტების ორი გროვა: ერ-თში 20 კანფეტი, მეორეში 21. ერთი სვლით შეგვიძლია შევჭამოთ ერთი გროვა, ხოლო მეორე გროვა დავყოთ ორ გროვად. წაგებულია ის ვისაც სვლა არა აქვს.

XXII პირველი, ბოლო და მათ შორის

371. ერთ რიგში თანაბარი დარგულია 10 ხე. ყოველ ორ მეზობელ ხეს შორის 2 მეტრია. რამდენი მეტრია ა) პირველსა და მესამე ხეს შორის? ბ) პირველსა და მერვე ხეს შორის? გ) მესამე და მეცხრე ხეს შორის?
372. მწკრივში დაგას 40 ხე, თითოეულს შორის მანძილი 3 მეტრია. რა მანძილია განაპირა ხეებს შორის?
373. I-დან III სართულამდე 30 საფეხურია. რამდენი საფერხურია I-დან VI სართულამდე?
374. ნიკა და სანდრო დგანან პირველ სართულზე. ნიკა ავიდა მეხუთე სართულზე, რომელ სართულზე უნდა ავიდეს სანდრო, რომ გაიაროს ორჯერ მეტი საფეხური
375. ტყეში სეირნობისას დათვმა იპოვა სოკო და ყოველ 20 მეტრში პოულობდა ერთ სოკოს. რა მანძილი გაიარა დათვმა პირველიდან ბოლო სოკომდე, თუ სულ იპოვა 15 სოკო?
376. მორის ერთგან გადახერხვას ჭირდება 20 წამი. რამდენი წამია საჭირო მორის 5 ნაწილად გასახერხად?
377. კურდღლებმა ტყეში იპოვეს 6 მეტრი სიგრძის მორი. სახლში რომ წაეღოთ, მათ ის დახერხეს 1 მეტრი სიგრძის ნაწილებად. რამდენი გადახერხვა დასჭირდათ?
378. კურდღლებს რამდენიმე მორი აქვთ. მათ დახერხეს ყველა მორი, რისთვისაც დასჭირდათ 20 გადახერხვა და მიიღეს 27 ნაწილი. რამდენი მორი ჰქონდათ კურდღლებს?
379. ლიფტი მე-5 სართულზე ადის 1 წუთში. რამდენ სანში ავა ლიფტი მე-20 სართულზე?

380. სის ორი ფიცარი დახერხეს, თითოეული 5 ტოლ ნანილად. ერთი გადახერხვა ჯდება 10 თეთრი. რა თანხა გადაუხდიათ ამ ფიცრების დასახერხად?
381. 12 მეტრიანი მორი დახერხეს 3 მეტრიან ნაჭრებად 12 წუთში. რა დროში დაჭრიდნენ მას, მორი 1 მეტრიან ნაჭრებად რომ დაეჭრათ?
382. ფუნთუშებზე იდგა რიგი. ფუნთუშები იგვიანებდა და რიგში ყოველ ორ ადამიანს შორის თითო ადამიანმა მოახერხა შეძრომა. ფუნთუშების გაყიდვა ჯერ არ იყო დაწყებული, რომ ყველა შუალედში კიდევ მოახერხა თითო ადამიანმა შეძრომა. ამ დროს მოიტანეს 85 ფუნთუშა და ყოველ მდგომს ერგო ერთი. რამდენი ადამიანი იდგა რიგში თავდაპირველად?
383. პარკში დარგეს ხეები ერთ რიგად. ერთი წლის შემდეგ, ყოველ ორ მეზობელ ხეს შორის კიდევ დარგეს თითო-თითო ხე. ერთი წლის შემდეგაც იგივე გააკეთეს. ამის შემდეგ ბალში 1197 ხე იდგა. რამდენი ხე იდგა ბალში თავდაპირველად?
384. ორმა საათმა ერთდროულად დაიწყო და დაამთავრა რეკვა. პირველი რეკვას ყოველ 2 წამში, მეორე ყოველ 3 წამში. სული იყო 13 დარტყმა (ერთდროული დარტყმები ჩაითვალა ერთად). რა დრო გავიდა პირველ და ბოლო დარტყმას შორის?

-
385. წიგნიდან ამოვარდა რაღაც ნაწილი. ამოვარდნილი ნანილის პირველი გვერდია 143, ხოლო ბოლო გვერდი

იგივე ციფრებისაგან შედგენილი სამნიშნა რიცხვია. რამდენი ფურცელი ამოვარდნილა წიგნიდან?

386. მრგვალი მაგიდის გარშემო შეიკრიბა 7 პარლამენტარი. მათგან ზოგიერთი ყოველთვის იტყუება ზოგი კი ყოველთვის სიმართლეს ამბობს.პირველმა უთხრა მეორეს: "შენ მატყუარა ხარ". მეორემ - მესამეს, მესამემ - მეოთხეს, მეოთხემ - მეხუთეს, მეხუთემ - მეექსეს და მეექსემ - მეშვიდეს იგივე უთხრა. როგორ მოიხსენია მეშვიდემ პირველი?
387. გაგა და გიორგი ერთ სადარბაზოში ცხოვრობენ, გაგა მე-4 ხოლო გიორგი მე-14 სართულზე. ერთ დღეს ისინი ერთდროულად გამოვიდნენ სახლიდან ერთმანეთის შესახვედრად, ამასთან გაგა 1,5 ჯერ ნელა მოძრაობს ვიდრე გიორგი. რომელ სართულზე შეხვდებიან ისინი ერთმანეთს?
388. $1 \ 2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 6 \ 7 = 2$ ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკულ მოქმედებათა ნიშნები ისე რომ ტოლობა შესრულდეს
389. **თამაში:** ორი ადამიანი რიგრიგობით ტეხავს $6 \times 8 = ?$ შოკოლადს. ერთ სვლაზე შესაძლებელია მოვატეხოთ ნებისმიერი ნაწილი და შევჭამოთ. (გატეხვა ხდება ერთ საზზე). წავეჭულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XXIII შესაძლებელია თუ არა?

390. კობას გზაზე შეხვდა ორი მამა და ორი შვილი. ის კი ამბობს, რომ სულ შეხვდა სამი ადამიანი. შეიძლება თუ არა ასეთი რამ მოხდეს?
391. ორ საფულეში ერთად დევს 2 ლარი, ამასთან ერთში ფული 2-ჯერ მეტია, ვიდრე მეორეში. როგორ შეიძლება რომ ასე მოხდეს.
392. შეიძლება თუ არა სამ სატვირთოზე დალაგდეს 7 სავსე ბურახის კასრი, 7 ცარიელი და 7 ნახევრად სავსე, ისე რომ თითოეული სატვირთოზე იყოს 7 კასრი და თანაბარი რაოდენობის ბურახი.
393. შეიძლება თუ არა 3 ტონიანი მანქანის მთლიანად დატვირთვა 130 და 160 კილოგრამიანი კასრებით?
394. შეიძლება თუ არა, რომ ხუთი ქაღალდის რგოლი ისე შევაერთოთ, რომ ერთი რგოლის გაჭრის შემთხვევაში მიღებული იყოს ხუთი დამოუკიდებელი რგოლი?
395. ტაფაზე ეტევა 2 კატლეტი, რომლის ერთი გვერდის შეწვას სჭირდება 5 ნუთი. შეიძლება თუ არა 15 ნუთში შევწვათ 3 კატლეტი?
396. სამი კაცი ერთდროულად მივიდა მდინარის ნაპირთან იქ იყო ნავი რომელსაც ერთი ნაპირიდან მეორეზე მხოლოდ ერთი კაცის გადაყვანა შეეძლო ამის მიუხედავად სამივე კაცი უპრობლემოდ გადავიდა მეორე ნაპირზე. როგორ მოახერხეს ეს?
397. ოთახში თავი მოიყარა ოთხმა ადამიანმა. მათ შორის არცერთ სამეულს არ აქვს ერთნაირი სახელი, არცერთ სამეულს არ აქვს ერთნაირი გვარი და არცერთ სამეულს

არ აქვს ერთნაირი მამის სახელი. ამავე დროს, მათგან ნებისმიერ ორს აქვს ან ერთნაირი სახელი, ან ერთნაირი გვარი, ან ერთნაირი მამის სახელი. შესაძლებელია თუ არა ასეთი რამ მოხდეს?

398. ორი პუნქტიდან ერთდროულად გამოვიდნენ 3 მანეთი და 5 მანეთი ისინი ერთ მანეთს შეხვდნენ B პუნქტში რამდენი მანეთია ახლა B პუნქტში?

399. პროფესორის მამის შვილი ესაუბრება პროფესორის შვილის მამას. თვითონ პროფესორი საუბარში არ მონაწილეობს. შეიძლება მოხდეს ასეთი რამ?

400. ანა იძახის გიორგის დედა დედაჩემის დედამთილია. ვინ არიან ერთმანეთისთვის გიორგი და ანა თუ ვიცით რომ გიორგის ძმა არ ჰყავს?

401. შეიძლება თუ არა რიცხვში 22222222 ციფრებს შორის ჩავსვათ არითმეტიკული მოქმედებები და ფრჩხილები ისე დავსვათ, რომ მივიღოთ 100?

---

402. მამა შვილის ყოველ დაბადების დღეზე ყულაბაში აგდებდა 5 ლარს. როცა შვილი 20 წლის გახდა ყულაბა გახსნეს და მასში მხოლოდ 30 ლარი აღმოჩნდა. როგორ მოხდა ეს?

403. მართკუთხედის ფართობი 1 კვ. მ-ზე ნაკლებია. შეიძლება მისი პერიმეტრი იყოს 1 კმ?

404. კუ ყოველ 3 წუთში 15 სანტიმეტრს გადის და ყოველი 6 მეტრის გავლის შემდეგ 5 წუთს ისვენებს. რა დროში გაივლის კუ 30 მეტრს?

405. კლასში 25 მოსწავლეა. ამ კლასში ყოველი გოგო მე-
გობრობს განსხვავებული რაოდენობის ბიჭთან და არცერ-
თი ორი გოგო ერთი და იმავე ბიჭთან არ შეგობრობს.
რა უდიდესი რაოდენობის გოგო შეიძლება იყოს ამ
კლასში?
406. **თამაში:** ორი მართვულთხა ფორმის ფურცელზე რიგრი-
გობით ხაზავენ ტოლ წრეებს, ისე, რომ ამ წრეებმა ერთმა-
ნეთი არ გადაფარონ. წაგებულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XXIV პალენდარი, დრო

407. დღეს სამშაბათია. კვირის რადღე იქნება ა) 20 დღის
შემდეგ? ბ) 200 დღის შემდეგ? გ) ერთი წლის შემდეგ?
408. დღეს შაბათია. კვირის რადღე იყო ა) 10 დღის წინ?
ბ) 100 დღის წინ? გ) ერთი წლის წინ?
409. 1983 წელს იყო 53 შაბათი. კვირის რა დღე იყო
იმავე წლის 31 დეკემბერი?
410. დღეს ორშაბათია, დღის 12 საათი. რა დღე იქნება
124 საათის გასვლის შემდეგ?
411. ქალაქში ღამის 11:30 საათზე გაწვიმდა. შეიძლება
თუ არა 48 საათში ამ ქალაქში მზე ანათებდეს?
412. ნიკამ თქვა: "გუშინწინ მე ვიყავი 10 წლის, მომავალ
წელს კი შემისრულდება 13 წელი", როდის აქვს ნიკას
დაბადების დღე?
413. დათოს ბებია ყოველთვის აღნიშნავს თავის დაბადების
დღეს. 2000 წელს ბებიამ თავისი მე-16 დაბადების დღე
იზეიმა როდის არის დაბადებული ბებია?

414. ცნობილია, რომ 1988 წელი ნაკიანი წელია. 1989 წელს ოთხშაბათების რაოდენობა ნაკლებია ამავე წლის კვირა დღეების რაოდენობაზე. კვირის რომელი დღეების რაოდენობაა მეტი 1991 წელს - ოთხშაბათების თუ შაბათების?
415. რომელიდაც თვეში ორშაბათი უფრო მეტია ვიდრე სამშაბათი, ხოლო კვირა უფრო მეტია ვიდრე შაბათი. რა დღე იყო ამ თვის 5 რიცხვში? შეიძლება თუ არა ეს თვე იყოს ოქტომბერი?
416. დეკემბრის თვეში 3 კვირა დღე ლუნიკიცხვიან დღეებს დაემთხვა. რა დღე იქნება ამ თვის 17 რიცხვი?
417. კაკოს, გიორგის და დათოს წლოვანებათა ჯამი 32-ია. რამდენი იქნება მათი წლოვანებათა ჯამი 5 წლის შემდეგ?
418. ჩემი ძმა 2 წელიწადში იქნება ორჯერ მეტი წლის, ვიდრე იყო 2 წლის წინ, ხოლო ჩემი და 3 წელიწადში იქნება სამჯერ უფრო დიდი, ვიდრე იყო 3 წლის წინათ. რომელია მათ შორის უფროსი
419. ერთხელ დათომ შეხედა თავის ელექტრო საათს და შეადარა საათის ამჟამინდელი ჩვენება იმ ჩვენებას რომელიც დაფიქსირებული იყო საათზე ცოტა ხნის წინ. მან აღმოაჩინა, რომ ციფრები დგანან ისეთივე რიგით, მაგრამ ბოლო ერთი ციფრი გაქრა. დათოს რომ ისრებიანი საათი ჰქონიდა, მაშინ შედარება არაფერს მისცემდა, რადგან საათი ორივე შემთხვევაში ერთსა და იმავე დროს უჩვენებდა. რომელი საათია ახლა?

420. სოფომ გადაწყვიტა დღეები გადანომროს თავისებურად და მისთვის რიცხვი ოთხის შემდეგ ყოველთვის მოდის პირველი რიცხვი: 1, 2, 3, 4, 1, 2, 3, 4, 1, . . . ერთ დღეს მის მიერ მინიჭებული ნომერი დაემთხვა ჩვეულებრივ კალენდარზე არსებულ რიცხვს და ორივე შემთხვევაში იყო 3. ზუსტად ერთი თვის შემდეგ მოხდა ანალოგიური დამთხვევა. როდის მოხდება კიდევ დამთხვევა?

---

421. მოხუცმა მამამ სიკვდილის წინ დაიბარა შვილები და ცხვრის ფარა გაუნაწილა. უფროსს ნახევარი ერგო, შუათანას მქამედი, ხოლო უმცროსს მეცხრედი. მაგრამ, გაყოფისას მოუვიდათ დავა რადგან სულ 17 ცხვარი იყო ამ დროს ჩამოიარა ერთმა ვაჭარმა და თავისი ცხვარი მისცა ძმებს პრობლემის მოსაგვარებლად ე.ი უფროს ძმას ერგო 9 შუათანას 6 ხოლო უმცროსს 2 ცხვარი, $9+6+2=17$ დარჩენილი ერთი ცხვარი კი ვაჭარმა წაიყვანა. რატომ შეიქმნა პრობლემა?

422. შეიძლება თუ არა, რომ ჭადრაკის დაფაზე დავაწყოთ ა) 9 ეტლი ბ) 14 კუ; ისე, რომ ისინი ერთმანეთს არ ემუქრებოდნენ?

423. რომელიღაც რიცხვი გაამრავლეს 4649-ზე დამიიღეს მხოლოდ 2-იანებით ჩაწერილი რიცხვი. იპოვეთ ეს რიცხვი..

424. ხუთი რიცხვის ჯამია 2881. ერთ-ერთი შესაკრებია 881. რა იქნება ამ ხუთი რიცხვის ჯამი, თუ ამ შესაკრებს შევცვლით 818-ით?

425. თამაშობს ორი: მოცემულია 9×10 -ზე მართვულხა ცხრილი. ერთ სვლაზე უფლება გვაქვს გავაფერადოთ ნებისმიერი ჰორიზონტალი ან ვერტიკალი, თუ იქ გაუფერადებელი უჯრაა. წაგებულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.

XXV ამოცანები მოძრაობაზე

426. ქუჩაში 2 ძალლი ზის. ისინი საპირისპირო მიმართულებით გაიქცნენ, 10 წუთის შემდეგ მათ შორის მანძილი 3-ჯერ გაიზარდა. შემდეგ გაჩერდნენ და იგივე სიჩქარეებით ერთმანეთისკენ გაიქცნენ. რამდენ ხანში შეხვდებიან ისინი ერთმანეთს

427. ძალლი მისდევს მელას, რომელიც მისგან დაშორებულია 30 მეტრით. ძალლის ნახტომი 2 მეტრია, მელის 1 მეტრი, იმ დროში რაშიც მელა აკეთებს 3 ნახტომს, ძალლი აკეთებს 2 ნახტომს. რა მანძილი უნდა გაიაროს ძალლმა რომ მელას დაეწიოს?

428. 16 მეტრიანი პითონი 32 მეტრიან ხიდზე გადასრიალდა და 18 წუთში. რამდენ წუთს მოანდომებს პითონი ბოძის გვერდზე გასრიალებას?

429. 20 მეტრიან ჭაში ბაყაყი ჩავარდა და ამოსვლას ცდილობდა. ყოველდღიურად იგი 5 მეტრზე ამოდიოდა, მაგრამ ისე იღლებოდა, რომ ღამე 4 მეტრით დაბლა ვარდებოდა. რამდენ დღეში ამოვა ბაყაყი ჭიდან?

430. ლოკოკინა უნდა აცოცდეს 10 მ სიგრძის ბოძზე. დღისით ის ადის 4 მეტრზე, ხოლო ღამით ჩამოდის 3 მეტ-

რზე. რომელ დღეს მიაღწევს ის ბოძის წვეროს, თუ ას-
ვლა დაიწყო ორშაბათს დილით?

431. მატარებლის ლიანდაგი გადის ტყეში, ტყის ამ ნაწი-
ლის სიგრძეა 1040 მ. ტყეში ყაჩალები არიან, ისინი მატა-
რებლის ხმის გაგონებაზე, სულ ცოტა 90 წამში ჩნდებიან
ლიანდაგთან. რა უმცირესი სიჩქარით უნდა იმოძრაოს მა-
ტარებელმა, რომლის სიგრძეა 220 მ, რომ არ მოუხდეს
ყაჩალებთან შეხვედრა? (ყაჩალები ტყიდან არ გამოდიან).
432. 160 მეტრიანმა მატარებელმა ბოძს ჩაუარა 8 წამში,
რა დროში გაივლის მატარებელი 200 მეტრიან ხიდს?
433. ბავშვს 180 მეტრიანმა მატარებელმა ჩაუარა 9 წამში.
იპოვეთ მატარებლის სიჩქარე.
434. ლია და გია გამოვიდნენ სახლებიდან ერთმანეთის შე-
სახვედრად. ერთმანეთს შეხვდნენ 2 წუთში. რა დროს
მოანდომებს გიალიას სახლთან მისვლას, თუ ლიას სიჩქა-
რე გიას სიჩქარეზე 2-ჯერ მეტია?
435. ანო და ვანო სკოლაში მიდიოდნენ. თავდაპირველად
ანო ვანოზე 2-ჯერ სწრაფად გაიქცა, მაგრამ ნახევარი
გზის გავლის შემდეგ, დაიღალა და დარჩენილი გზა ვა-
ნოზე 2-ჯერ ნაკლები სიჩქარით იარა. ვინ უფრო მალე
მივა სკოლაში ანო თუ ვან?
436. გიას მოტოციკლით შეუძლია 60 კმ/სთ სიჩქარით ირბინოს
მას უნდა, რომ ყოველ კილომეტრზე 1 წუთით ნაკლები
დრო დახარჯოს. რა სიჩქარით მოუწევს მას სიარული?
437. ნინი და ლიზი ერთდღოულად გამოვიდნენ ერთმანეთ-
თან სტუმრად მისასვლელად. ორნახევარი წუთის შემდეგ
ერთმანეთს შეხვდნენ და გზა გააგრძელეს. ერთმანეთის
სახლებში მისვლის შემდეგ, უკან მობრუნდნენ. როდის

მოხდება მათი მეორე შეხვედრა, თუ მათი სიჩქარეები ერთმანეთის ტოლია?

438. მოლეკულამ გადაწყვიტა ფენით მისულიყო ჩრდილოეთ პოლუსამდე. 12 საათზე მას დაეწია მანქანა და მიიყვანა იმ ადგილზე, საიდანაც ჩრდილოეთ პოლუსამდე დარჩენილი იყო იგივე მანძილი, რაც მოლეკულამ უკვე გაიარა ფენით. პოლუსზე მოლეკულა მივიდა 14 საათზე. რა დრო დასჭირდება მას უკან ფენით დასაბრუნებლად, თუ ცნობილია, რომ მანქანით ის 2-ჯერ სწრაფად მგზავრობდა ვიდრე ფენით.
439. კაკომ ტრამვაით მგზავრობისას გიორგი შენიშნა, რომელიც ტრამვაის ხაზის გასწვრივ, საწინააღმდეგო მიმართულებით მიდიოდა. 10 წამის შემდეგ კაკო ტრამვაიდან გადმოხტა და მეგობარს გაეკიდა. რამდენ წამში დაეწევა კაკო გიორგის თუ იგი მასზე 2-ჯერ სწრაფია და ტრამვაიზე 5-ჯერ ნელი?
440. გველმა მაიმუნს ნახევარ წუთში ჩაუსრიალა, ხოლო 9 მეტრიან მორს 1 წთ-ში. იპოვეთ გველის სიგრძე და სიჩქარე.
441. ბანაკში მოეწყო შეჯიბრი მდინარეში ცურვაში. ცურავდნენ დინების საწინააღმდეგო მიმართულებით. შიომ ტივტივებს შორის 2 წუთში გაცურა, ხოლო მიშამ, რომელიც ერთნახევარჯერ უფრო ნელა ცურავს, 4 წუთში. რა დროში გაცურა იგივე მანძილი თორნიკემ, თუ იგი მიშაზე 2-ჯერ ნელა ცურავს?
442. ორ მანქანას შორის მანძილი 200 კმ-ია. მანქანების სიჩქარეებია 80 კმ/სთ და 60 კმ/სთ, რა მანძილი იქნება მან-

ქანებს შორის 1 საათში თუ ისინი მოძრაობენ ა) შემზედ-
რი მიმართულებით ბ) საპირისპირო მიმართულებით?

443. ბამბუკი ისე იზრდება, რომ მისი ყოველი წერტილი
ერთიდამავე სიჩქარით ადის მაღლა. ლოკომოტივის ბამბუკის
წვერზე 7 საათში ავიდა. ერთი საათი დაისვენა წვერზე
და უკან ჩამოსვლას 8 საათი მოანდომა. რამდენჯერ მე-
ტია ლოკომოტივის სიჩქარე ბამბუკის ზრდის სიჩქარეზე?

444. ორ პუნქტს შორის 100 კილომეტრია, ამ პუნქტები-
დან ერთმანეთის შესახვედრად გამოვიდა ორი ცხენოსანი.
პირველის სიჩქარეა 15 კმ/სთ, ხოლო მეორის 10 კმ/სთ.
პირველ ცხენოსანთან ერთად გამოიქცა ძალლი 20 კმ/სთ-
ით. იგი შეხვდა მეორე ცხენოსანს და დაბრუნდა პირველ-
თან, შემდეგ მიბრუნდა მეორისაკენ და ასე ირბინა ცხე-
ნოსნების შეხვედრამდე. რამდენი კილომეტრი გაირბინა
ძალლმა?

---

445. რამდენი საკიდი დაგვჭირდება ორი ორმეტრიანი
ფარდის დასაკიდებლად თუ საკიდები უნდა დაგვიდოთ
ყოველ 10 სმ-ში.

446. მასწავლებელმა მისცა მოსწავლეებს ამოცანა. შედეგად
იმ ბიჭების რაოდენობა, ვინც ამოხსნა ამოცანა გაუტოლ-
და იმ გოგონების რაოდენობას, ვინც ვერ ამოხსნა ამოცა-
ნა. ვინ უფრო მეტია კლასში, ისინი ვინც ამოხსნა ამოცა-
ნა, თუ გოგონები?

447. იპვეთ უმცირესი ნატურალური რიცხვი რომლის ციფ-
რთა ნამრავლი 900-ის ტოლია.

448. რამდენით შეიცვლება სხვაობა, თუ საკლებს გავადი-დებთ 10-ით და მაკლებს შევამცირებთ 5-ით?
449. თამაშობს ორი: ყუთში 200 ცალი ასანთის ლერია. ერთი სვლით უფლება გვაქვს ყუთიდან ამოვილოთ არა უმეტეს მასში არსებული ასანთების ნახევარისა. წააგებს ის ვისაც სვლა არა აქვს.

XXVI განალაგეთ

450. შეძლებს თუ არა ნინი, რომ 8 ყვავილი დარგოს 7 წრფის გასწვრივ, ამასთან თითოეულ წრფეზე იყოს 3 ყვავილი?
451. ბანაკში 20 გოგონა გაანაწილეს ოთახებში ისე, როგორც ნახაზზეა ნაჩვენები. ნახაზიდან ჩანს, რომ ყოველი კედლის გასწვრივ ცხოვრობს 7 ბავშვი. ერთხელ მათთან სტუმრად მივიდა 4 მეგობარი.
- ა. გაანაწილეთ გოგონები და მათი სტუმრები ისე, რომ ყველა კედლის გასწვრივ კვლავ 7 ბავშვი ცხოვრობდეს.
- ბ. შემდეგ დღეს სტუმრები ნავიდნენ და 4 გოგონა წავიდა და მათ გასაცილებლად. გაანაწილეთ დარჩენილი 16 ბავშვი ისე, რომ ყოველი კედლის გასწვრივ ისევ აღმოჩნდეს 7 გოგონა.

2	3	2
3		3
2	3	2

452. 4×4 კვადრატის ზოგიერთი უჯრა გააფერადეთ ისე, რომ ნებისმიერ გაფერადებულ უჯრას ქონდეს საერთო გვერდი ზუსტად სამ შეულებავ უჯრასთან.
453. კვადრატის ფორმის ოთახში კედლების გასწვრივ დაალაგეთ 10 სკამი ისე, რომ ყველა კედელთან თანაბარი რაოდენობის სკამი იდგეს.
454. 3×3 კვადრატში ჩასვით ციფრები 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ისე, რომ ყოველ სტრიქონში, ყოველ სვეტსა და ყოველ დიაგონალზე რიცხვების ჯამი იყოს თანაბარი.
455. 3×3 კვადრატში ჩასვით ციფრები 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ისე, რომ ყოველ სტრიქონში, სვეტსა და დიაგონალზე ჯამი იყოს თანაბარი.
456. განალაგეთ 12 სკამი სამ რიგად, ისე რომ:
- ორ რიგში იყოს 4 სკამი, ერთში კი - 6;
  - თითოეულ რიგში იყოს 5 სკამი.
457. კლასში 27 მოსწავლეა. ერთ დღეს ყველა მათგანი დაჯდა მრგვალი მაგიდის გარშემო ისე, რომ ყოველ გოგოს ორივე მეზობლად ბიჭი ჰყავდა და არ არსებობდა ბიჭი, რომელსაც გოგო არ ეჯდა გვერდით. რა უმცირესი რაოდენობის გოგო შეიძლება იყოს ამ კლასში?
458. 4×4 კვადრატში ჩასვით ნატურალური რიცხვები 1 დან 16-ის ჩათვლით ისე, რომ ყოველ სტრიქონში, სვეტსა და დიაგონალზე ჯამი იყოს თანაბარი
459. განალაგეთ მთელი რიცხვები ისე, რომ მათი ჯამი ყოველ სტრიქონში იყოს 35, ხოლო ყოველ სვეტში 20. იპოვეთ რამოდენიმე ამონახსნი
460. მოლეკულა აწყობს 4 შავ და 4 ნითელ ერთნაირ ბურთულას ერთ რიგში ისე, რომ არცერთი ორი შავი

ბურთულა მეზობლად არ მოხვდეს. რამდენი განსხვავებული გზით შეუძლია მას ამის გაკეთება?

---

461. მასწავლებლები აბულაძე, ვასაძე და სიხარულიძე ერთ კლასში ასწავლიან მათემატიკას, ფიზიკას, ქიმიას, ბიოლოგიას, ინგლისურსა და ისტორიას. თითოეული მასწავლებელი ასწავლის ორ საგანს. ქიმიის და მათემატიკის მასწავლებლები ცხოვრობენ ერთ სახლში. აბულაძე ყველაზე ახალგაზრდა მასწავლებელია. მათემატიკის მასწავლებელი ხშირად ეთამაშება ჭადრაკს სიხარულიძეს. ფიზიკის მასწავლებელი ბიოლოგიის მასწავლებელზე უფრო სია, მაგრამ ვასაძეზე უმცროსი. მასწავლებლებს შორის ყველაზე უფროსი სკოლიდან ყველაზე შორს ცხოვრობს. რა საგანს ასწავლის თითოეული მათგანი?
462. ირაკლის ქურთუკზე 6 ჯიბე აქვს. თითოეულში უდევს არანაკლებ ერთი და არაუმეტეს 6 ვაზნა. რამდენი ვაზნა აქვს ირაკლის, თუ ცნობილია რომ ყველა ჯიბეში სხვადასხვა რაოდენობის ვაზნა უდევს
463. ორი რიცხვის ჯამია 179. ერთ-ერთი მათგანი მეორეზე 61-ით მეტია. იპოვეთ ეს რიცხვები
464. მაღაზიაში მოიტანეს 3 ფერის და 3 სტილის კაბა. ყოველთვის შეიძლება თუ არა ვიტრინისთვის ავარჩიოთ 3 კაბა, სადაც იქნება 3-ივე ფერი და 3-ივე სტილი?
465. თამაშობს ორი: ეტლი დგას ჭადრაკის დაფის a1 უჯრაზე. ერთი სვლით შეგვიძლია გადავაადგილოთ ან მარჯვნივ ან მაღლა უჯრების ნებისმიერი რაოდენობით.

თამაშს მოიგებს ის, ვინც პირველი დასვამს ეტლს **h8** უკარაზე.

XXVII ორი და მეტი უცნობი

466. ერთი კილო ვაშლი და ერთი კილო მსხალი ერთად 7 ლარი ღირს, ხოლო 2 კილო ვაშლი და 3 კილო მსხალი 18 ლარი. რა ღირს ერთი კილო ვაშლი და ერთი კილო მსხალი ცალ-ცალკე?
467. ერთი ფორთოხალი ღირს ერთი ვაშლის და ერთი მსხლის ფასი ერთად. ვაშლი ერთი თეთრით მეტი ღირს ვიდრე მსხალი. იყიდეს 13 ფორთოხალი, 13 ვაშლი და 13 მსხალი, ამისთვის დახარჯეს 390 თეთრი. რა ღირს ერთი ვაშლი?
468. ბანკა კეფირი 50 თეთრით მეტი ღირს ვიდრე ბანკა რძე. ვასომ იყიდა 7 ბანკა კეფირი და 6 ბანკა რძე, ამასთან მან დახარჯა 68,5 ლარი. რამდენი ლარი ღირს ბანკა რძე?
469. ზოომაღაზიაში ყიდიან დიდ და პატარა ჩიტებს, დიდი ფრინველი ორჯერ უფრო ძვირი ღირს, ვიდრე პატარა. ერთმა ქალბატონმა იყიდა 5 დიდი ჩიტი და 3 პატარა, მეორემ კი 5 პატარა და 3 დიდი. ამასთან პირველმა ქალბატონმა გადაიხადა 20 ლარით მეტი, ვიდრე მეორემ. რა ღირს თითოეული ფრინველი?
470. ეზოში 30 ბატი და გოჭია, მათ სულ 84 ფეხი აქვთ. რამდენი ბატია ეზოში?

471. ჯუჯები შესხდნენ პონებზე და გაუდგნენ გზას, ისინი შეამჩნიეს ტროლებმა, რომლებმაც ქარავანში დათვალეს 36 ფეხი და 15 თავი. რამდენი ჯუჯა და რამდენი პონი იყო ქარავანში?
472. ლიკას და ნინოს ერთად 7 შოკოლადი აქვს, ნინოს და ეკას 6 ხოლო ეკას და ლიკას 5. რამდენი შოკოლადი აქვს სამივეს ერთად?
473. ათოსი, პორთოსი და დარტანიანი ერთად 290 კგ-ს იწონიან. პორთოსი, არამისი და დარტანიანი 270 კგ-ს, ათოსი, პორთოსი და არამისი 280 კგ-ს, დარტანიანი, არამისი და ათოსი 240 კგ-ს. რამდენი კილოგრამია თითოეული მუშკეტერი?
474. ქათამს, ბატს, და ინდაურს დღეში ჭირდებათ 1 კგ. სიმინდის მარცვალი. ქათამს, ბატს, და გოჭს 2 კგ. ქათამს, გოჭს და ინდაურს 4 კგ. ხოლო ბატს, ინდაურს და გოჭს ერთად 5 კგ. რამდენი კგ. სიმინდის მარცვალი ჭირდებათ დღეში ოთხივეს ერთად?
475. ღვინით სავსე კასრი იწონიდა 400 კგ-ს. მას შემდეგ, რაც კასრიდან ღვინის მესამედი ნაწილი გადმოიღეს, ღვინიანი კასრი 290 კგ-ს იწონის. რამდენ კგ-ს იწონის ცარიელი კასრი?
-
476. მეჯლისზე იყვნენ ერთნაირი რაოდენობის ბიჭები და გოგონები. ჩატარდა 10 ცეკვა და თითოეული ცეკვაზე მომდევნო ცეკვაზე, ეცეკვა უფრო ლამაზ ან უფრო გოგონერ გოგონასთან?

477. ზედიზედ რამდენი ბილეთი უნდა ვიყიდოთ ავტობუსის სალაროში, რომ ერთი მაინც იყოს იღბლიანი? (ბილეთს ჰქვია იღბლიანი, თუ მისი პირველი სამი ციფრის ჯამი უდრის ბოლო სამი ციფრის ჯამს).
478. კლასში 14 მოსწავლე ინგლისურს სწავლობს, 8-ფრანგულს, ხოლო 3 მოსწავლე ორივე ენას. რამდენი მოსწავლეა კლასში, თუ ცნობილია, რომ ყოველი მოსწავლე ერთ ენას მაინც სწავლობს.
479. 6-11 კლასის ოლიმპიადის ვარიანტები იწერება ისე, რომ თითეულში არის 8 ამოცანა, და ამ რვა ამოცანიდან 3 ხვდება სხვა კლასებშიც. რა უდიდესი რაოდენობის ამოცანები შეეძლო გამოეყენებინა უიურის?
480. თამაშობს ორი: მეფე დგას ჭადრაკის დაფის **a1** უჯრაზე. ერთი სვლით შეგვიძლია გადავაადგილოთ ის ერთი უჯრით მაღლა, მარჯვნივ ან დიაგონალზე (მაღლა მარჯვნივ). მოიგებს ის ვინც პირველი დადგამს მეფეს **h8** უჯრაზე.

XXIX რიცხვი "199"

481. $199-198+197-196+\dots-2+1$ იპოვეთ გამოსახულების მნიშვნელობა
482. იპოვეთ უმცირესი სამნიშნა და უდიდესი ორნიშნა რიცხვების ჯამისა და სხვაობის ნამრავლი
483. იპვეთ ABB რიცხვი, თუ $(ABB+BBA):10=AAB$ (ერთნაირი ასოებით ერთი და იგივე ციფრია აღნიშნული).

484. იპვეთ ABB რიცხვი, თუ $A+BB+BB=ABB$ (ერთნაირი ასოებით ერთიდაგივე ციფრია აღნიშნული).
485. ეკამ დაწერა სამნიშნა რიცხვი. ნინომ დაწერა იგივე ციფრებით მაგრამ შებრუნებული თანმიმდევრობით ჩანერილი რიცხვი. ეკამ თავის დაწერილ რიცხვს დაუმატა ამ რიცხვის პირველი ციფრი. იგივე გააკეთა ნინომაც. ეკას მიერ მიღებული ჯამი 5-ჯერ ნაკლები აღმოჩნდა ნინოს მიერ მიღებულ ჯამზე. რა რიცხვი დაუწერია ეკას თავ-დაპირველად?
486. იპოვეთ უმცირესი სამნიშნა რიცხვი, რომლის ციფრთა ჯამი 17-ით განსხვავდება მისი მომდევნო რიცხვის ციფრთა ჯამისაგან.
487. 199 ცალი ნატურალური რიცხვის ნამრავლი 199-ის ტოლია. რისი ტოლია მათი ჯამი?
488. ლიკამ დაფაზე დაწერა 100-დან 199-ის ჩათვლით ყველა სამნიშნა რიცხვი. ეკამ შეკრიბა ყველა ეს რიცხვი. რა მიღო ჯამში ეკამ?
489. დაფაზე ერთ რიგში დაწერეს 199 ცალი რიცხვი ისე, რომ ყოველი სამი მომდევნო რიცხვის ჯამი 5-ის ტოლია, ხოლო ყოველი ხუთი მომდევნო რიცხვის ჯამი 10-ის. იპოვეთ დაფაზე დაწერილი რიცხვების ჯამი.
490. იპოვეთ უმცირესი სამნიშნა რიცხვი, თუ ამ რიცხვისა და იგივე ციფრებით, ოლონდ შებრუნებული რიგით ჩანერილი სამნიშნა რიცხვის ჯამი ტოლია 1190-ის.
491. იპოვეთ უდიდესი ნატურალური რიცხვი, რომელსაც გააჩნია შემდეგი თვისება; თუ მას ჩამოვაშორებთ ბოლო ციფრს, მივიღებთ რიცხვს რომელიც თავდაპირველი რიცხვის ციფრთა ჯამის ტოლია.

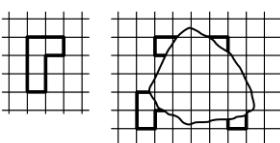
-
492. მოლეკულა მხოლოდ ყოველ ოთხშაბათს, ყოველ შაბათს და კენტ რიცხვებში დადის ცურვაზე. მიმდევრობით რა უდიდესი დღეების რაოდენობა შეიძლება იაროს მან ცურვაზე?
493. ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკული ოპერაციები და ფრჩხილები ისე, რომ სამართლიანი აღმოჩნდეს შემდეგი ტოლობები:
- ა) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 64$ ბ) $4 \cdot 4 \cdot 4 \cdot 4 = 48$
გ) $5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 = 26$ დ) $5 \cdot 5 \cdot 5 \cdot 5 = 24$
494. მიკროკალკულატორი ატარებს მხოლოდ ორ ოპერაციას. მას შეუძლია რიცხვი გაამრავლოს 2-ზე ან რიცხვში ადგილები შეუცვალოს ციფრებს. რომელი ერთნიშნა რიცხვიდან შეგვიძლია ამ კალკულატოროს გამოყენებით 2016-ის მიღება?
495. არჩილი, გაგა და ბაკური მეგობრები არიან. ერთი ყოველთვის ტყუის, მეორე სან ტყუის სან არა, მესამე ყოველთვის სიმართლეს ამბობს. შეკითხვაზე, ვინ ვინ არის მათ შორის, მეგობრებმა უპასუხეს:
- გაგა: "არჩილი სან ტყუის სან სიმართლეს ამბობს"
- არჩილი: "მე ყოველთვის ვტყუი"
- ბაკური: "არჩილი ყოველთვის სიმართლეს ამბობს"
- რომელი ამბობს ყოველთვის სიმართლეს და რომელი ტყუის ყოველთვის?
496. თამაშობს ორი: ეტლი დგას ჭადრაკის დაფის **a1** უჯრაზე. ერთი სვლით შეგვიძლია გადავაადგილოთ ის ან მარჯვნივ ან მაღლა უჯრების ნებისმიერი რაოდენობით.

თამაშს მოიგებს ის, ვინც პირველი დასვამს ეტლს ხ8 უჯრაზე.

XXXI მთელი და ნაწილი

497. რას უდრის 20-ის ნახევრის გაორკეცებული მეოთხე-დი?
498. ჩექმებიანმა კატამ დაიჭირა 4 კიბორჩხალა და მთელი ნადავლის ნახევარი. რამდენი კიბორჩხალა დაიჭირა ჩექმე-ბიანმა კატამ
499. გამყიდველს 30 სამუშაო დღეში უნდა მიეღო ანაზღაურება 90 ლარი და მაისური. მან იმუშავა 3 დღე და მიიღო მაისური. რა ლირდა ეს მაისური?
500. სოსო, დათო და კობა მონაწილეობდნენ გარბენში. რაღაც მომენტში აღმოჩნდა რომ ისინი მირბოდნენ გვერ-დიგვერდ, მათ წინ გარბოდა მონაწილეთა ნახევარი, მათ უკან კი მესამედი. რამდენი სპორტსმენი მონაწილეობდა გარბენში
501. მგზავრს გასავლელი ჰქონდა გარკვეული მანძილი. 24 კილომეტრის გავლის შემდეგ მას გასავლელი დარჩა მთე-ლი გზის $1/5$ ნაწილი. სულ რა მანძილი ჰქონია გასავლე-ლი მგზავრს?
502. ყუთში 16 თეთრი და რამოდენიმე წითელი ბურთუ-ლაა. წითელი ბურთულების რაოდენობა ბურთულების საერთო რაოდენობს $3/7$ ნაწილია. სულ რამდენი ბურთუ-ლაა ყუთში?

503. კლასში ბიჭების მექანიზედი ცურვაზე დადის, გოგონების მერვედი ცეკვაზე ხოლო კლასის მეოთხედი მათემატიკის წრეზე. რამდენი მოსწავლეა ამ კლასში თუ მათი რაოდენობა 30-ს არ აღემატება?
504. ქვა იწონის 5 კგ-ს, კიდევ მთლიანი წონის მესამედს და კიდევ მთლიანი წონის ნახევარს. რა წონისაა ქვა?
505. 70 ადგილიანი ავტობუსიდან გაჩერებაზე ჩამოვიდა მგზავრთა $18/100$ ნაწილი. რამდენი მგზავრი იყო ავტობისში თავდაპირველად?
506. ჭრიჭინას ზაფხულში დღე-ლამის ნახევარი ეძინა, დღე-ლამის მესამედს ცეკვავდა, დღე-ლამის მექანიზმი ატარებდა. დანარჩენ დროს ზამთრისთვის ემზადებოდა. რამდენ საათს ემზადებოდა ჭრიჭინა ზამთრისთვის დღე-ლამის განმავლობაში?
507. 90 ცალი მარწყვიდან ზურამ რამდენიმე შეჭამა. ლიკამ, ეკამ და ნინომ კი შესაბამისად დარჩენილის ერთი მესამედი, ერთი მეოთხედი და ერთი მეშვიდედი შეჭამეს. რამდენი ცალი მარწყვი შეჭამა ზურამ?

-
508. ანიმ ერთნაირი ბრტყელი ფიგურებისაგან, რომლებიც ნარმოადგენ-დნენ რუსულ ასოს "Г", ერთმანეთ-ზე გადადების გარეშე შეადგინა სიმეტრიული ფიგურა. ვანოს შემთხვევით დაექცა წვენი და ფიგურას დაადო სქელი ლაქა (იხ. ნახაზი).
-

გადაიხაზეთ უჯრიან ფურცელზე ნახაზი და მოეხმარეთ ვანოს აღადგინოს საწყისი ფიგურა. როგორ სიმეტრიას ხედავთ აღდგენილ სურათზე?

509. რიცხვს დავარქვათ "განსკუთრებული" თუ მას ჩავ-
წერთ იგივე ციფრებით ოდონდ საწინალმდევრო თანმიმ-
დევრობით, მივიღებთ იგივე რიცხვს (მაგალითად
129921).რამდენი ხუთნიშნა "განსკუთრებული" რიცხვი
არსებობს?
510. შეიძლება თუ არა 4×4 -ზე ცხრილში ჩავსვათ რიცხვე-
ბი და ისე, რომ ყველა 8 ცალი რიცხვის ჯამი, სვეტშიც
და სტრიქონშიც იყოს განსხვავებული?
511. ხუთმა მეთევზებ ხუთი ქაშაყი ხუთ დღეში შეჭამა.
რამდენ დღეში შეჭამს ათი მეთევზე ათ ქაშაყს?
512. **თამაში:** ორნი რიგრიგობით დებენ ეტლებს ჭადრაკის
დაფაზე, ისე რომ ერთმანეთს არ დაემუქრონ. აგებს ის
ვისაც სვლა არ აქვს.

XXXII მართკუთხა პარალელეპიდები, კუბი

513. რისი ტოლია მართკუთხა პარალელეპიპედის წვეროე-
ბის, წიბოების და წახნაგების რაოდენობათა ჯამი? რა
დამოკიდებულებაა მათ შორის?
514. რისი ტოლია მართკუთხა პარალელეპიპედის ზედაპი-
რის ა) ფართობი, ბ) მოცულობა, რომლის განზომილებე-
ბია 1 სმ, 2 სმ და 3 სმ.
515. მართკუთხა პარალელეპიპედისა და კუბის ზედაპირის
ფართობი ერთმანეთის ტოლია. კუბის წიბო 5 სმ-ია, ხო-

- ლო პარალელუპიპედის სიგრძე და სიგანე შესაბამისად 18 სმ და 3 სმ-ია. იპოვეთ პარალელუპიპედის სიმაღლე.
516. $1 \text{ სმ} \times 1 \text{ სმ} \times 1 \text{ სმ}$ ზომის 10 ცალი კუბიკი მიადგეს ერთმანეთს და მიიღეს მართვულთა პარალელუპიპედი. იპოვეთ პარალელუპიპედის ზედაპირის ფართობი. განიხილეთ ყველა შესაძლო შემთხვევა.
517. რამდენი განსხვავებული ფორმის მართვულთა პარალელუპიპედის შედეგენა შეგვიძლია ა) 12 ბ) 27 ერთნაირი კუბიკის გამოყენებით? (კუბიკები არ უნდა მოგვრჩეს).
518. რამდენ ცალ კუბიკს მივიღებთ თუ $6 \times 7 \times 8$ ზომის მართვულთა პარალელუპიპედს დავჭრით $1 \times 1 \times 1$ ზომის კუბიკებად?
519. გიამ $1\text{მ} \times 1\text{მ} \times 1\text{მ}$ ზომის ხის კუბიკი დაჭრა $1\text{სმ} \times 1\text{სმ} \times 1\text{სმ}$ ზომის კუბიკებად, და დაალაგა ერთ წრფებზე ერთმანეთის გვერდით. რამდენი კილომეტრი იქნება პირველიდან ბოლო კუბიკამდე?
520. მართვულთა პარალელუპიპედის შესაღებად საჭიროა 30 გ სალებავი. ამ პარალელუპიპედს ერთ-ერთ წვეროში ამოაჭრეს პატარა ზომის პარალელუპიპედი. რამდენი გრამი სალებავი დასწირდება დარჩენილი სხეულის შესაღებად?
521. კუბიკის შესაღებად, რომლის გვერდებია $2 \times 2 \times 2$; საჭიროა 12 გრამი სალებავი, რამდენი გრამი სალებავი დასჭირდება მართვულთა პარალელუპიპედის შეღებვას, რომლის გვერდებია $5 \times 6 \times 7$?
522. რა უმცირესი რაოდენობის $1 \times 2 \times 4$ ზომის ხის მართვულთა პარალელუპიპედი უნდა გამოიყენოს მოლეკულამ, რომ ააწყოს კუბი?

523. დედამ იყიდა კოლოფით ნატეხი შაქარი. ბავშვებმა ჯერ შეჭამეს ზედა ფენა 77 ცალი, შემდეგ გვერდითი ფენა 55 ნატეხი. ბოლოს კი წინა ფენა. რამდენი ნატეხი შაქარი დარჩა ყუთში?

524. შეღებილი კუბი 6 სმ სიგრძის გვერდით დაჭრეს კუბებად რომელთა გვერდებიც 1 სმ-ია.

- ა) რამდენ კუბს ექნება ზუსტად 1 შეღებილი გვერდი?
  - ბ) რამდენ კუბს ექნება ზუსტად 2 შეღებილი გვერდი?
  - გ) რამდენ კუბს ექნება ზუსტად 3 შეღებილი გვერდი?
  - დ) რამდენ კუბს ექნება ყველა გვერდი შეუღებავი?
-

525. ტურისტთა ჯგუფის ყველა წევრმა იცის გერმანული ან ინგლისური ენა. იმ ტურისტთა რაოდენობა, რომლებმაც იციან გერმანული ენა, ტურისტთა საერთო რაოდენობის $\frac{3}{8}$ ნაწილია, ხოლო იმ ტურისტთა რაოდენობა, რომლებმაც იციან ინგლისური ენა - $\frac{7}{8}$ ნაწილი. ჯგუფიდან 6 ტურისტმა იცის გერმანული ენაც და ინგლისური ენაც. სულ რამდენი ტურისტია ამ ჯგუფში?

526. რამდენი ნულით ბოლოვდება 1-დან 31-მდე ყველა ნატურალური რიცხვის ნამრავლი?

527. 4 ბავშვი ერთმანეთთან თამაშობდნენ ჭადრაკს. შეკითხვაზე თუ რამდენი პარტია ითამაშა თითეულმა ზურამ თქვა რომ ითამაშა 7 პარტია, ლიკამ - 4, ნინომ - 5, ეკამ - 3. ყველა ბავშვმა თქვა თუ არა სიმართალე?

528. ხუთკუთხედის ფორმის შოკოლადის ფირფიტას, მორიგეობით ანა, ლიზი, ნიკიტა და ალექსანდრე თითო-თოოჯერ აჭრიან რაღაც ნაწილს და ამ ნაწილს ჭამენ.

გაჭრა ხდება სწორ საზიე. ბოლოს რჩება **თ** კუთხედის ფორმის ნაწილი. ჩამოწერეთ **თ-ის** ყველა შესაძლო მნიშვნელობა.

529. ერთი ცალი ჩაის პაკეტით შეიძლება მოვადულოთ 2 ან 3 ჭიქა ჩაი. ლიამ და გიამ ერთი კოლოფი ჩაის პაკეტები თანაბრად გაიყვეს. ლიამ მოადულა 33 ჭიქა ჩაი ხოლო გიამ - 47. რამდენი პაკეტი იდო ყუთში?

530. **თამაშობს ორი:** მეფე დგას ჭადრაკის დაფის **a1** უჯრაზე ერთი სვლით შეგვიძლია გადავაადგილოთ ის ერთი უჯრით მაღლა, მარჯვნივ ან დიაგონალზე (მაღლა მარჯვნივ). იგებს ის ვინც პირველი დასვამს მეფეს **h8** უჯრაზე.

XXXIII სხვადასხვა

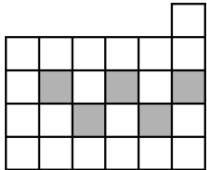
531. დას 4-ჯერ მეტი ძმა ჰყავს, ვიდრე და. ხოლო ძმას 1-ით მეტი ძმა, ვიდრე და. რამდენი ძმა და რამდენი დაა ოჯახში?

532. ნავში 3 ადგილია, ამიტომ შეგვიძლია თან 2 ცხოველის გადაყვანა ან ცხოველის და კომბოსტოსი. როგორ გადავივყვანოთ ნავით ერთი ნაპირიდან მეორეზე ორი მგელი, თხა, კომბოსტო და ძალლი თუ ცნობილია, რომ მგელი არ შეიძლება დავტოვოთ უყურადღებოდ არც თხასთან და არც ძალლთან, ძალლი ეჩსუბება თხას და თხა არ არის გულგრილი კომბოსტოს მიმართ?

533. ქალალდის ფურცლისგან გამოჭრეს ციფრი "8" როგორ შეიძლება მივიღოთ ამ რვიანისგან 2 ცალი სამიანი თუ გვექვს მაკრატელი?
534. ბურატინოს მიართვეს ყავა. მან დალია ნახევარი ფინჯანი და შეავსო რძით. კიდევ დალია ნახევარი ფინჯანი და ისევ შავსო რძით. შემდეგ ფინჯანი დაცალა. რა უფრო მეტი დალია ბურატინომ, ყავა თუ რძე?
535. მართკუთხედი დაყოფილია ა) 6, ბ) 100 ტოლ კვადრატად. რისი ტოლია ამ მართკუთხედის პერიმეტრის შეფარდება დაყოფის შედეგად მიღებული კვადრატის პერიმეტრთან?
536. ნინომ ფურცელი 7 პატარა ნაწილად დახია. ამ ნაწილებიდან ზურამ ლიკამ და ეკამ თითო-თითო ისევ 7 ნაწილად დახიეს. ამის შემდეგ ოთხივემ ოთხ-ოთხჯერ გაიმეორა ეს პროცესი და მაგიდაზე აღმოჩნდა ფურცლის ნაკუნები. რამდენი?
537. მართკუთხედი გვერდების პარალელური წრფით გაჭრეს 4 მართკუთხედად. სამი მათგანის პერიმეტრი შესაბამისად ტოლია 12 სმ, 14 სმ და 20 სმ. იპოვეთ ა) მეოთხე მართკუთხედის პერიმეტრი. ბ) თავდაპირველი მართკუთხედის პერიმეტრი.
538. რამდენ გრამიანი და რამდენი ცალი გირაა საჭირო, რომ თევზებიან სასწორზე ავწონოთ 1 გ, 2 გ, 3 გ და ასე შემდეგ 40 გრამის ჩათვლით ნებისმიერი წონა?
539. სეიფის გასაღებად 4-ციფრიანი რიცხვის აკრეფაა საჭირო. მოლარეს დაავიწყდა კოდის ბოლო 3 ციფრი, მაგრამ მას ახსოვდა, რომ ამ კოდის ბოლო 2 ციფრი ერთნაირი იყო, ხოლო ბოლოდან მესამე 5-იანი ან 6-იანი.

რა უმცირესი რაოდენობის ოთხციფრიანი კოდის აკრეფა
მოუწევს მოლარეს, რათა მან აუცილებლად გახსნას სეი-
ფი ?

540. მოცემული ფიგურა. გაჭერით ერთნა-
ირი ფორმისა და ზომის 5 ნაწილად
ისე, რომ თითოეულ ნაწილში მოხვდეს
ზუსტად ერთი რუხი კვადრატი.

541. რამდენჯერ უნდა მივუმატოთ უდი-
დეს ერთნიშნა რიცხვს უდიდესი ორნიშნა რიცხვი, რომ
მივიღოთ უდიდესი სამნიშნა რიცხვი ?

542. $4 \cdot 12 + 18 : 6 + 4$ გამოსახულებაში დასვით ფრჩხილები
ისე რომ, მიღებული გამოსახულების მნიშვნელობა იყოს
უდიდესი.

543. ყოველ 20 ნუთში "A" ტელევიზია 5, ხოლო "B" ტე-
ლევიზია 4 "მართალ" ინფორმაციას აწვდის მაყურებელს.
ამავე დროს ამ ინფორმაციებიდან 3 ინფორმაცია ერთი
და იგივეა ორივე ტელევიზიაში. რამდენ "მართალ" ინ-
ფორმაციას მიაწვდის ორივე ტელევიზია ერთად მოსახ-
ლეობას ერთი დღის განმავლობაში, თუ ამ დროში ორი-
ვე ტელევიზიის საინფორმაციო გადაცემას ცალ-ცალკე
ეთმობა 6 საათი ?

544. რამდენჯერ სწრაფად მოძრაობს წამების ისარი ნუთე-
ბის ისარზე ?

545. ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკული ოპერაციები
და ფრჩხილები ისე რომ სამართლიანი აღმოჩნდეს შემდე-
გი ტოლობები:

a) $4 \ 4 \ 4 \ 4 = 5$

b) $4 \ 4 \ 4 \ 4 = 17$

g) $4 \ 4 \ 4 \ 4 = 20$

d) $4 \ 4 \ 4 \ 4 = 32$

546. როდესაც ანიმ, მაკამ და ნინომ იკითხეს რა ნიშნები მიიღეს მათემატიკის საკონტროლოში, მასწავლებელმა უპასუხა: "შეცადეთ გამოიცნოთ თვითონ. მე გეტყვით, რომ თქვენ კლასში არაა "სამი" თქვენ სამს კი განსხვავებული ნიშნები გაქვთ, ამასთან:

- ა) ანის არ აქვს "ორიანი"
- ბ) ნინოს არ აქვს "ორი" და არც "ხუთი"

რა ნიშანი მიიღო თითოეულმა? გაითვალისწინეთ, რომ საკონტროლო წერა ფასდება მხოლოდ 2, 3, 4, ან 5 ნიშნებით.

547. ქვეყანაში 3 ქალაქია, პირველი ქალაქის მაცხოვრებლები ყოველთვის ლაპარაკობენ სიმართლეს, მეორე ქალაქის მაცხოვრებლები ყოველთვის ამბობენ ტყუილს, ხოლო მესამე ქალაქის მაცხოვრებლები ლაპარაკობენ შემდეგნაირად: თუ პირველი წინადადება თქვეს სიმართლე, მაშინ მეორეს ამბობენ ტყუილს, ხოლო თუ პირველი წინადადება თქვეს ტყუილი, მაშინ მეორე წინადადებას ამბობენ სიმართლეს. ერთხელ სახანძროში ზარია:

- ჩვენთან ხანძარია
- რომელი ქალაქიდან რეკავთ?
- მე-3.

რომელ ქალაქში უნდა წავიდნენ მეხანძრები?

548. 17 ბავშვმა ტყეში 180 სოკო შეაგროვა. დაამტკიცეთ, რომ რომელიმე მათგანის შეგროვებული სოკოების რაოდენობა 5-ის ჯერადია.

549. კატების გამოფენაზე ერთ რიგად სხედან რამდენიმე მამალი კატა და 19 დედალი კატა, ამასთან ისე, რომ ყველა დედალი კატის გვერდით ზის უფრო მსუქანი მამა-

ლი კატა. დაამტკიცეთ, რომ შეიძლება ვიპოვოთ 10 მამა-ლი კატა მაინც, რომლის გვერდზე ზის მასზე გამხდარი დედალი კატა.

550. 3×5 -ზე კვადრატული ცხრილის ყველა კვანძი შეღებილია წითლად. რამდენი ისეთი წრფე არსებობს, რომელიც გადის ზუსტად 3 წითელ კვანძზე?

551. ერთხელ კონკურსზე მრგვალი მაგიდის გარშემო აღმოჩნდა ხუთი ბავშვი, წარმოშობით თბილისიდან, ბათუმიდან, ქუთაისიდან, გორიდან და სოხუმიდან: ირაკლი, თამაზი, ალეკო, კახა და ვახო. ცნობილია, რომ:

- ბათუმელი იჯდა ირაკლისა და თამაზს შორის, მის მოპირდაპირე მხარეს ისხდნენ გორელი და ალეკო.
- კახა არასოდეს ყოფილა ბათუმში.
- ირაკლი არ ყოფილა თბილისში და სოხუმში.
- სოხუმელი თამაზის გვერდით აღმოჩნდა.

რომელ ქალაქში ცხოვრობს თითოეული?

ჯგუფური მეცანიერება რამდენი, როგორ, რატოგ?

კლასი იყოფა 3 ჯგუფად (ჯგუფში 4-6 მოსწავლე). და თითოეული გუნდი ირჩევს კაპიტანს. ჯგუფები სხედან ერთმანეთისგან მოშორებით. წამყვანი პროექტორის საშვალებით ეკრანზე (თუ ამის საშუალება არ არის დაფაზე) აჩვენებს პირველ ამოცანას. გუნდი მსჯელობს ერთად, ხოლო ამოცანის ამოხსნას 3 წთ-ის განმავლობაში კაპიტანი აწვდის წამყვანს. ყველა გუნდის მიერ მოწოდებული ამოხსნების შემდეგ, წამყვანი ახმოვანებს სწორ პასუხს. სწორად ამოხსნილ ამოცა-

ნაში გუნდს ეწერება ერთი ქულა. მიზანშეწონილია ჩატარდეს დაახლოებით 10 ტური. ერთ-ერთი ტური წარმოადგენს ბლიცს, რომლის დროსაც თითეულ მაგიდასთან რჩება თითო მონაწილე. ბლიცი შედგება სამი ამოცანისაგან. ერთ ამოცანაზე პასუხის გასაცემად ეძლევათ ერთი წუთი.

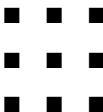
აქვე გთავაზობთ რამოდენიმე ამოცანას, რომლის მსგავსებიც შეგიძლიათ შესთავაზოთ მოსწავლეებს ასეთი მეცადინეობის ჩატარებისას.

1. ორი ადამიანი მიადგა ნაპირს. ნაპირთან იდგა ნავი, რომელშიც ეტევა მხოლოდ ერთი ადამიანი. მიუხედავად ამისა ორივემ მოახერხა მეორე ნაპირზე გადასვლა ისე რომ სხვა გარეშე პირის დამარება არ დასჭირვებიათ. როგორ?
2. მეორე სართულზე ოთახში სამი ნათურაა. ყველა ნათურას ცალკე ჩამრთველი აქვსპირველ სართულზე. როგორ გამოვიცნოთ რომელი ჩამრთველი რომელი ნათურისაა, თუნებისმიერი ჩამრთველის ჩართვა და გამორთვა შესაძლებელია, მაგრამ ოთახში შესვლა მხოლოდ ერთხელ შეიძლება.
3. ტურისტს მთაში შემოაღამდა და ლამის გასათევად მწყემსებთან მივიდა. მწყემსებმა გულთბილად მიიღეს სტუმარი და ვახშმად ერთმა 3 ნაზუქი, ხოლო მეორემ 6 ნაზუქი გამოიტანა. სამივემ თანაბრად მიირთვა საჭმელი. დილით მადლიერმა სტუმარმა 15 დოლარი დატოვა ვახშმის საფასურად. როგორ უნდა გაინაწილონ სამართლიანად მწყემსებმა ეს თანხა?

4. გვაქვს თოკი, რომლის სიგრძე $2/3$ მეტრია და მაკრატელი. ყოველგვარი საზომი ხელსაწყოების გარეშე როგორ ჩამოვაჭრათ ამ თოკს $0,5$ მ სიგრძის ნაწილი.
5. სამი მტრული სახელმწიფოს პრეზიდენტი თავის სამ მცველთან ერთად აპირებს მდინარის ერთი ნაპირიდან მეორე ნაპირზე გადასვლას ნავით, რომელშიც მხოლოდ ორი ადამიანი ეტევა. როგორ შეიძლება ამის გაკეთება, თუ შეუძლებელია პრეზიდენტის მცველის გარეშე დარჩენა, სხვა პრეზიდენტის მცველის ახლომახლო (მოკლავს)?
6. ბლიცი:
  - ა) ყუთში დევს ლურჯი, წითელი და მწვანე ფანქრები - სულ 20 ცალი. ლურჯი ფანქრები 6-ჯერ მეტია, ვიდრე მწვანე, ხოლო წითელი ფანქრები უფრო ნაკლებია, ვიდრე ლურჯი. რამდენი წითელი ფანქარია ყუთში?
  - ბ) მწკრივში დგანან ბავშვები. მარიამის უკან დგას 16 ბავშვი, მათ შორის ერთ-ერთი გიორგია, გიორგის წინ კი დგას 14 ბავშვი. მარიამსა და გიორგის შორის კი 7 მოსწავლეა. სულ რამდენი ბავშვი დგას მწკრივში?
  - გ) გვაქვს 2 თოკი რომელთაგან თითოეული არათანაბარი წვით იწვის ერთი საათის განმავლობაში, როგორ განვსაზღვროთ ამ ორი თოკის მეშვეობით საათნახევარი?
7. უმციროსმა ძმამ თავის ჯადოსნურ სარკეში ცხრა მთას იქით დაინახა მეფის მომაკვდავი ასული. ის, უფროსი ძმა დაშუათანა ძმა, შუათანა ძმის მფრინავი ხალიჩით ჩაფრინდნენ მეფის სასახლეში. უფროსმა ძმამ უკვდავე-

ბის ვაშლი მიაწოდა მეფის ასულს. მეფის ასულმა შექა-
მა ვაშლი და მაშინვე გამოჯამრთელდა. ბრძენმა და სა-
მართლიანმა მეფემ ერთ-ერთ მათგანს მიათხოვა თავისი
ასული. ვის და რატომ?

8. **შავი ყუთი:** ზურამ 9 ცალი ბურთულა გადანომრა
1-დან 9-ის ჩათვლით. ნინომ აიღო ერთი ბურთულა და
ჩააგდო შავ ყუთში. ხოლო ლიკამ და ეკამ დარჩენილი
8 გაინანილეს ოთხ-ოთხად და შეკრიბეს თავიანთ ბურ-
თულებზე დაწერილი რიცხვები. რა ნომერი ბურთულაა
შავ ყუთში თუ ცნობილია, რომ ლიკას მიღებული ჯამი
3-ჯერ მეტია ეკას მიღებულ ჯამზე?
9. ორი სამიანისა, ორი რვიანის, არითმეტიკული მოქმედე-
ბებისა და ფრჩხილების გამოყენებით მიიღეთ რიცხვი 24.
10. ნახაზზე მოცემულია 9 წერტილი. როგორ გავავლოთ
ოთხი მონაცემი ხელის აულებლად ისე, რომ ყველა
წერტილი აღმოჩნდეს ამ მონაცემთებზე?

ჯგუფური მეცადინეობა "ვინ მოასწრებს"

კლასი იყოფა 3 ჯგუფად (ჯგუფში 4-6 მოსწავლე) და
თითოეული გუნდი ირჩევს კაპიტანს. ჯგუფები სხედან ერ-
თმანეთისგან მოშორებით. წამყვანი პროექტორის საშუალებით
ეკრანზე (თუ ამის საშუალება არ არის დაფაზე) აჩვენებს
პირველ ამოცანას. გუნდი მსჯელობს ერთად, ხოლო ამოცა-

ნის ამოხსნას ახმოვანებს კაპიტნის მიერ წარდგენილი გუნდის წევრი. ვინც პირველი სწორად ამოხსნის ეწერება 3 ქულა. თუ პირველმა არასწორი პასუხი გასცა, გუნდს აკლდება ერთი ქულა და ეთიშება პროცესს. დანარჩენი ორი აგრძელებს ამოცანის ამოხსნის ძიებას ამოცანის დასმიდან 3 წთ-ის განმავლობაში. 3 წუთის გასვლის შემდეგ ინიშნება **თამაში**, სადაც პირველ ტურში თამაშობს პირველი და მეორე გუნდის წარმომადგენელი, მეორე ტურში მეორე და მესამე, მესამეში მესამე და პირველი გუნდის წარმომადგენელი და ა.შ. (ყოველ მომდევნო თამაშში მონაწილეობს გუნდის ის წევრი რომელსაც ჯერ არ უთამაშია). თამაში გამარჯვებული გუნდის წევრს ეწერება ერთი ქულა. ყოველი თამაშის შემდეგ მასწავლებელი არჩევს დასმულ ამოცანას და წერს ქულებს. ჯამდება პირველი ტური. მიზანშეწონილია ჩატარდეს 9 ან 12 ტური.

აქვე გთავაზობთ რამოდენიმე ამოცანასა და თამაშს, რომლის მსგავსებიც შეგიძლიათ შესთავაზოთ მოსწავლეებს ასეთი მეცადინეობის ჩატარებისას.

1. ფეხბურთის გუნდში 22 ბავშვია, ძირითადი შემადგენლობისთვის შერჩეულია 9 ფეხბურთელი. გუნდის სრულად დაკომპლექტების რამდენი განსხვავებული ვარიანტი არსებობს? (გუნდის ძირითად შემადგენლობაში თამაშობს 11 ფეხბურთელი).
2. "ნიკას 1000-ზე მეტი წიგნი აქვს", განაცხადა ეკამ. "არა, მას 1000-ზე ნაკლები წიგნი აქვს", შეენინააღმდეგა მაკა. "მე ვფიქრობ, რომ ნიკას ზუსტად 1000 წიგნი აქვს", დაუშვა თიკომ. "მას აუცილებლად ექნება ერთი წიგნი

მაინც" თქვა თიკამ. რამდენი წიგნი აქვს ნიკას, თუ ამ ოთხი გამონათქვამიდან მხოლოდ ერთია სწორი?

3. მართვულობის, რომლის გვერდებია 6 სმ და 8 სმ გაჭრეს ორ მართვულობიდად. აღმოჩნდა, რომ ერთ-ერთი მათგანის პერიმეტრი თავდაპირველი მართვულობის პერიმეტრის ნახევარია. იპოვეთ ამ უკანასკნელის ფართობი.
4. რა უმცირესი რაოდენობის მოსწავლეა შეიძლება იყოს კლასში, თუ ცნობილია, რომ მათ შორის აუცილებლად მოიძებნება ერთ თვეში დაბადებული 3 მოსწავლე მაინც.
5. კუბის ნევეროებში მიაწერეს 1-დან 8-ის ჩათვლით ნატურალური რიცხვები ისე, რომ ყოველ წახნაგზე ოთხი რიცხვის ჯამი ერთი და იგივეა. იპოვეთ ეს ჯამი.
6. სიბრტყეზე აღებულ ნერტილზე გავლებულია 20 წრფე. მართი კუთხეების რა უდიდესი რაოდენობა შეიძლება წარმოიქმნას ამ დროს?
7. შეიძლება თუ არა, 1-დან 21-ის ჩათვლით ნატურალური რიცხვები დავყოთ რამოდენიმე ჯგუფად ისე, რომ ყოველ ჯგუფში უდიდესი რიცხვი ამ ჯგუფში დანარჩენი რიცხვების ჯამის ტოლი იყოს?
8. თამაშობს ორი: გვაქვს ქვების 2 გროვა, თითეულში 7 ქვაა. ერთ სვლაზე უფლება გვაქვს ერთი ქვის აღება რომელიმე გროვიდან ან თითო-თითო ქვის აღება ორივე გროვიდან. წაგებულია ის, ვისაც სვლა არა აქვს.
9. თამაშობს ორი: დაფაზე წერია რიცხვი 14. ერთ სვლაზე უფლება გვაქვს არსებულ რიცხვს მივუმატოთ 1, 2, 3, 4 ან 5. მოგებულია ის ვინც პირველი დაწერს 57-ს.

10. ორნი რიგრიგობით ჭადრაკის დაფაზე დებენ მხედრებს ისე, რომ ისინი ერთმანეთს არ დაემუქრონ. (ფერს მნიშვნელობა არა აქვს). წაგებულია ის, ვისაც სვლა არ აქვს.
11. ორი მოთამაშე რიგრიგობით დებს მეფეს 9×9 -ზე დაფის უჯრებზე ისე, რომ ისინი ერთმანეთს არ დაემუქრონ. (ფერს მნიშვნელობა არა აქვს). წაგებულია ის, ვისაც სვლა არ აქვს.
12. თამაშობს ორი: დაფაზე წერია რიცხვი 0. სვლისას შესაძლებელია არსებულ რიცხვს მიცუმატოთ 1-დან 8-ის ჩათვლით ნებისმიერი ნატურალური რიცხვი. მოგებულია ის ვინც პირველი დაწერს 77-ს.
13. ერთ კალათაში 12 ვაშლია, მეორეში - 18. ორი მონაწილე რიგრიგობით იღებს ნებისმიერი რაოდენობის ვაშლს ერთ-ერთი კალათიდან. წაგებულია ის ვისაც სვლა არ აქვს.
14. თამაშობს ორი: გვაქვს ქვების ორი გროვა თითეულში 7 ქვაა. სვლისას შესაძლებელია. ერთი ქვის აღება რომელიმე გროვიდან და და ერთი ქვის გადადება რომელიმე გროვიდან მეორე გროვაში ან თითო ქვის აღება ორივე გროვიდან. წაგებულია ის, ვისაც სვლა არ აქვს

პეტაზური მეცაყინეობა "სწორი პასუხი"

მონაწილეები ქმნიან რამოდენიმე გუნდს (სასურველია მინი-მუმ 3 გუნდი და გუნდში 6-10 მოსწავლე). თითოეული გუნდი ირჩევს კაპიტანს. გუნდები სხედან ერთმანეთისგან მოშორებით. გუნდების თითო წარმომადგენლისთვის გამოყოფილია

კიდევ ცალ-ცალკე ადგილები. თითოეული გუნდიდან მათთვის გამოყოფილ ადგილზე გამოდის თითო მონაწილე (ყოველ ტურში ახალი). წამყვანი პროექტორის საშალებით ეკრანზე (თუ ამის საშუალება არ არის დაფაზე) აჩვენებს **პირველ ამოცანას**. ცალკე გუნდის მონაწილემ და ცალკე გუნდმა 3 წთ-ის განმავლობაში უნდა წარმოადგინოს სწორი პასუხი. გუნდის წევრის სწორად გაცემულ პასუხში იწერება 3 ქულა, ხოლო **გუნდის** მიერ სწორად წარმოადგინილ პასუხში 1 ქულა. მიზანშეწონილია ჩატარდეს იმდენი ტური რამდენი მონაწილეცაა თითოეულ გუნდში. ტურის დამთავრების შემდეგ ინიშნება ბლიც-ტური წუთი მოფიქრებისთვის, რომელშიც მონაწილეობას იღებს გუნდის კაპიტნები. ბლიც-ტურში სასურველია 3-მდე ამოცანის მიცემა. თითო სწორ პასუხში თითო ქულა.

აქცე გთავაზობთ რამოდენიმე ამოცანასა , რომლის მსგავსებიც შეგიძლიათ შესთავაზოთ მოსწავლეებს ასეთი მეცადინეობის ჩატარებისას.

1. მართვულების ფორმის ფურცელი, რომლის პერიმეტრია 30 სმ, გაჭრეს ორ ნაწილად და მიღებს მართვულები და კვადრატი. კვადრატის პერიმეტრი ტოლია 16 სმ-ის, იპოვეთ მიღებული მართვულების პერიმეტრი.
2. გამოსახულებაში $5 \times 5 = 120$ ციფრებს შორის ჩასვით არითმეტიკული ოპერაციები და ფრჩხილები ისე, რომ სამართლიანი აღმოჩნდეს მიღებული ტოლობა.
3. რამდენი ნულით არ შეიძლება დამთავრდს პირველი n ნატურალური რიცხვის ნამრავლი თუ n არ აღემატება 40-ს?

4. შვილიშვილი ბებოს ეხმარება თხილის აკრეფაში. შაბათს ის აგროვებს 25 კგ თხილს, კვირას 30 კგ-ს, ხოლო კვირის დანარჩენ დღეებში 15 კგ-ს. რა უდიდესი რაოდენობის თხილის შეგროვება შეუძლია მას 15 დღის განმავლობაში?
5. გიგას უნდა, რომ 4×4 კვადრატულ ცხრილში გააფერა-დოს 4 უჯრა ისე, რომ ნებისმიერ ჰორიზონტალზე ერთი უჯრა იყოს გაფერადებული და ნებისმიერ ვერტიკალზე ერთი უჯრა იყოს გაფერადებული. რამდენი განსხვავებული ხერხით შეუძლია მას ამის გაკეთება?
6. დღე-ლამის განმავლობაში რამდენჯერ გაუსწრებს წუთების მაჩვენებელი ისარი საათების მაჩვენებელ ისარს?
7. რამდენი ოთხუჯრიანი განსხვავებული მართვულთხედია ჭადრაკის დაფაზე?
8. დათვალეთ იმ ოთხნიშნა რიცხვების რაოდენობა, რომლის ციფრთა ჯამი 4-ის ტოლია.
9. 3 წრფის გავლებით სიბრტყეზე მიიღება 7 არე (სიბრტყის ნაწილი). ჩაწერეთ ამ არეებში 1-დან 7-ის ჩათვლით რიცხვები, გამეორების გარეშე ისე, რომ ამ სამი-დან ნებისმიერი წრფის ორივე მხარეს დაწერილი რიცხვების ჯამი ერთმანეთის ტოლი იყოს.
10. კვადრატის ფორმის ფურცელი დაჭრეს 6 კვადრატის ფორმის ნაწილებად. მათგან ხუთი ერთმანეთის ტოლია ხოლო მეექვსეს განსხვავებული და მისი ფართობი 16 სმ²-ია. იპოვეთ თავდაპირველი კვადრატის ფართობი.